

ՍՈՒՐԻԱ ԿԸ ՂԱՏԱՊԱՐՏԷ ՀԱՍԻՉԷԻ ԱՐՈՒԻՐՁԱՆԻՆ ՄԷՋ ԹՐԵՎԿԱՆ ՈՒԺԵՐՈՒՆ ՈՏԵՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երկուշաբթի, 30 Մայիս 2022-ին, Սուրիոյ Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը հանդէս եկաւ հաղորդագրութեամբ, շեշտելով որ Սուրիոյ Հանրապետութիւնը կը դատապարտէ օրեր առաջ Հասիչէի հիւսիսարեւմտեան Թալ Թամրի, Ապու Ռասիկի եւ այլ գիւղերու մէջ թրջական ուժերուն մղած թշնամական, զինուորական գործողութիւնները, որոնց հետեւանքով արձանագրուեցան գոհեր, նիւթական ահաւոր վնասներ եւ տեղահանուեցան հարիւրաւոր ընտանիքներ: Նախարարութիւնը աւելցուց. «Սուրիա պատասխանատուութեան կը հրաւիրէ բոլոր կողմերը, որոնք կը ջանան թրջական համակարգին Սուրիոյ ժողովուրդին դէմ իրագործած ոճիրները արդարացնել եւ Էրտողանի թշնամական քաղաքականութիւնը արդարացնել կամ քողարկել»:

Նախարարութիւնը եզրափակելով շեշտեց. «Սուրիոյ գերիշխանութիւնն ու տարածքային ամբողջականութիւնը թրջական համակարգին եւ անոր դաշնակից Ուաշինկթընին եւ կարգ մը արեւմտեան երկիրներու կողմէ կ'անտեսուին, սակայն մենք պիտի չգիշխնք մեր սկզբունքներէն եւ իրաւունքներէն: Թրջական իշխանութիւններուն կողմէ հրահրուող ոտնձգութիւնները կը հակասեն միջազգային որոշումներուն, որոնք կը վերաբերին Սուրիոյ Հանրապետութեան գերիշխանութեան եւ տարածքային ամբողջականութեան պահպանման»:

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐԹԱՆՔ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՌԱԳՈՅՆ ԴՐՕՇԻ ՕՐԶՆՈՒԹԻՒՆ ԲԵՐԻՈՅ ՀԱՅՈՅ ԹԵՄԻ ԲՈՒՈՐ ԵԿԵՂԵՅԻՆԵՐԷՆ ՆԵՐՍ

Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան 104-ամեակին առիթով, Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տ. Մասիս Սրբ. Եպս. Զօպուեանի տնօրինումով, Թեմի բոլոր եկեղեցիներէն ներս տեղի ունեցաւ Հանրապետական մաղթանք եւ Հայաստանի Հանրապետութեան եռագոյն դրօշի օրհնութիւն:

Առաջնորդ Սրբազան Հայրը նախագահեց Հալէպի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ Սուրբ եւ Ամմահ Պատարագին եւ օրուան պատգամը ուղղեց ժողովուրդին:

Պատարագին ներկայ գտնուեցան Հայաստանի Հանրապետութեան Մարդասիրական Առաքելութեան Խումբի Հիւպատոսութեան ներկայացուցիչ Գնդապետ Արկադի Տօնոյեան, ՀՀԴ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Կիրո Մանոյեան, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Ազգ. Կեդր. Վարչութեան անդամ Հրաչ Յակոբեան, ազգային գործիչ Վրէժ Եագուպեան, ազգայիններ, Ազգ. Վարչութեան անդամներ, Ազգ. Առաջնորդարանի դիւանապետը եւ հաւատացեալ ժողովուրդը:

Օրուան պատարագիչն էր՝ Արժ. Տ. Չարեհ Զինյ. Շաքարեան: Պատարագիչը
Սարիւն Դողիկեան
 Ըսք.՝ Էջ 2 ➤

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԿԵՐՏՄԱՆ 104-ԱՄԵԱԿԻ ՏՈՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կիրո ՄԱՆՈՅԵԱՆ. «ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՅԱՐԹԱՅԱՐԵԼՈՒ ԵՐԿՈՒ ՄԻՋՈՑ ԿԱՅ՝ ՊԱՅՔԱՐԻԼ ԵՒ ԱՅՂ ՊԱՅՔԱՐԸ ԴԱՐՁՆԵԼ ՅԱՐԱՏԵՒ»

Հովանաւորութեամբ Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տեր Մասիս Սրբ. Եպս. Զօպուեանի, կազմակերպութեամբ Հայ Երիտասարդաց Միութեան, Կիրակի, 29 Մայիս 2022-ի երեկոյեան, Ազգային Զարէն Եփփէ Ճեմարանի շրջափակին մէջ տեղի ունեցաւ Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութեան 104-ամեակին նուիրուած տօնակատարութիւն, «Չարթնիր, Լաօ՛» խորագիրով:

Հանդիսութեան ներկայ էին Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդը, ՀՀԴ Բիւրոյի անդամ Կիրո Մանոյեան, Սուրիոյ խորհրդարանի երեսփոխան ժիրայր Ռէիսեան, ՀՀ Հալէպի մարդասիրական խումբի հիւպատոսութեան ներկայացուցիչ Գնդապետ Արկադի Տօնոյեան, Պատկան Մարմինի, Ազգ. Վարչութեան, միութիւններու ներկայացուցիչներ եւ խումբերամբ բազմութիւն մը:

ՀԱՐԵՄ-ի փողերախումբի գոյգ օրհներգներու նուագով բացումը կատարուեցաւ հանդիսութեան: Օրուան բեմավարն էր Հուրի Տերտերեան-Տիլպերեան, որ ներկաները հրաւիրեց մէկ վարկեան յոտնկայս յարգելու Նահատակներուն յիշատակը:

Այնուհետեւ արաբերէն բացման խօսքով հանդէս եկաւ Արա Մուրթաֆեան, որ անդրադարձաւ հայ եւ արաբ ժողովուրդներու արդար դատերուն, որոնց համար երկու մարտունակ ժողովուրդները կը շարունակեն պայքարիլ մինչեւ արդար հատուցում:

Հայերէն բացման խօսքով Լուսին Ապաճեան-Չիլվերօշեան դիտել տուաւ, որ մայիսեան յարթանակը իրականացաւ շնորհիւ հայ ժողովուրդի գաւակներու հայրենասիրութեան եւ գոհաբերութեան, Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան նուիրեալ ղեկավարներուն երկարաշունչ պայքարին ու հայկական բանակին քաջարի կեցուածքին:

Այնուհետեւ ելոյթ ունեցաւ ՀՀԴ Սուրիոյ Պատանեկան Միութեան «Մեդրի» երգչախումբը, իմբավարութեամբ Գայիանէ Սիմոնեան-Տերեանի, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ Կիթառ Աւրնեանի:

Ոգելորիչ մենաբանութեամբ Անդրանիկ Ծամուկեանի «Թուղթ Ամ Երեւան»-էն հատուածներ ասմունքեցին Սեւանայ Հալլաճեան եւ Սեւակ Սիլախեան:

Հանդիսականները դրօշներով, պաստառներով եւ ցուցանակներով խանդավար մասնակցութիւն կը բերէին, ոգելորելով բեմ բարձրացողները: Հայկական տօնական պարերով ելոյթ ունեցան Համազգայինի «Ն. Աղբալեան» Մասնաճիւղի «Շուշի» եւ «Սարդարապատ» պարախումբերը:

Տօնակատարութեան բանախօսն էր ՀՀԴ Բիւրոյի անդամ Կիրո Մանոյեան: Ան անդրադարձաւ անկախութեան պատմական հողվոյթին, մանրամասնօրէն ներկայացնելով Հարաւային Կովկասի աշխարհաքաղաքա-

Ըսք.՝ Էջ 5 ➤

Խմբագրական

ԹՈՒՐՔԻԱՆ՝ ՍՈՒՐԻԱ ՆԵՐԿՈՒԺՄԱՆ ԲՈՂԱՐԿՈՒԱԾ ԾՐԱԳԻՐՈՎ

Թուրքիոյ նախագահը 23 Մայիսին յայտարարեց, որ թրքական բանակը պիտի սկսի Սուրիոյ հետ իր սահմանի 30 քմ. խորացման գինուորական նոր գործողութիւններ, որպէսզի, ըստ Էրտողանի, ապահով գօտի հիմնէ եւ պաշտպանուի քրտական գինեալ ուժերու հետագայ յառաջխաղացներէն:

Աւելին. օրեր առաջ՝ Մայիսի սկիզբը Էրտողան յայտարարած էր, որ շուրջ մէկ միլիոն սուրիացի գաղթական պիտի վերադարձնէ Սուրիոյ իր բնորոշումով «ապահով շրջաններ», այսինքն՝ իր իսկ հաստատելիք ապահով գօտի տարածք:

Թուրքիոյ նախագահին երկու յայտարարութիւններն ալ խստիւ դատապարտուեցան նախ Սուրիոյ, ապա նաեւ արաբական շարք մը երկիրներու կողմէ: Նոյնիսկ ԱՄՆ իր մտահոգութիւնը յատնեց այս ուղղութեամբ: Վերջինս Սուրիոյ մէջ իր սեփական շահերը վտանգուած տեսնելով, բնականաբար:

Սուրիոյ հիւսիսային շրջանը սուրիական տարածք է ու միայն Սուրիոյ հետ խորհրդակցաբար կարելի է ճշդել ունէ սահմանի խորութիւն: Այս իմաստով Թուրքիոյ գինուորական այս քայլը գինուորական բացայայտ յարձակում է եւ չի կարօտիր այլ մեկնաբանութեան:

Թուրքիոյ առաջին եւ վերջին նպատակը սուրիական հողեր գրաւելն է: Բայց նկատի ունենալով որ ուղղակի գրաւումը միջազգային օրէնքի խախտում պիտի համարուի, թշնամի համարուող այս երկիրը կը փորձէ այլ պատրուակով թափանցել սուրիական տարածք, բռնի ուժով փոխել տալ Սուրիոյ հիւսիսային շրջանի ժողովրդագրական պատկերը, որպէսզի շարդելով ու բռնի տեղահանութեան ենթարկելով տեղւոյն բնակիչները՝ քիւրտ, արաբ թէ այլազգի, այնտեղ բնակեցնել տայ իրեն համախոհ զանգուած մը, իմա՝ մէկ միլիոն տեղահանուածներ, զանոնք Թուրքիայէն պարտադրաբար ուղարկելով Սուրիա ու բնակեցնելով այդ շրջաններ յատկապէս:

Թուրքիան Սուրիոյ հիւսիսային շրջանի ժողովրդագրական փոփոխութիւնը սոսկ անվտանգային հարցերով չի հետապնդեր: Ընդհակառակն. ան կը փորձէ շրջանը իր համախոհներուն ճամբով տնտեսապէս կախեալ դարձնել Թուրքիայէն, միաժամանակ օգտուիլ սուրիական այդ շրջանի հարստութիւններէն, իբրեւ թէ առանց ուղղակի բռնագրաւման, առանց միջազգային օրէնքները խախտած ըլլալու, իր անվտանգութիւնը ապահովելու պատրուակով եւ այլն:

Ինչ կը վերաբերի մէկ միլիոն սուրիացի գաղթականներուն, Թուրքիա յոյսը կտրած կը թուի ըլլալ Եւրոպայէն գաղթականներու իր երկիր հիւրընկալած ըլլալուն համար մեծ գումարներ կոնծելէ: Դեռեւաբար ապօրինի այս ճամբով կը խորհի լուծել իրեն համար բեռ համարուած հարցը գաղթականներուն՝ զանոնք ծառայեցնելով վերոյիշեալ երկու նպատակներուն:

Սուրիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան վերջին հաղորդագրութիւնը կը մերկացնէ Թուրքիոյ թշնամական այս ծրագիրը, զայն համարելով անմարդկային ու թշնամական արարք:

Թուրքիոյ այս ծրագիրին իրականացման փորձերը անպայման որ պիտի բախին սուրիական բնակիչի դիմադրութեան: Սահմանները միակողմանի որոշումով չեն խորացուիր, ոչ ալ այլ երկրի մը իշխանութիւնը իրաւունք ունի Սուրիոյ ունէ շրջանի ժողովրդագրական պատկերը փոխելու եւ Սուրիոյ բազմերանգ ընկերութեան խաղաղ գոյակցութիւնը քայքայելու:

«Գ.»

Երեքշաբթի, 24 Մայիս 2022-ին, «Ուաթան Անլայն» հաղորդեց, որ Սուրիոյ նախագահ Պաշշար ալ-Ասատ շտրիաւորագիր յղեց Լիբանանի նախագահ գօրովար Միշէլ Աունին՝ Դիմադրութեան եւ Անկախութեան տօնին առիթով, որ կը նշուի իւրաքանչիւր տարուան 25 Մայիսին:

Նախագահ Ասատ ըսաւ. «22 տարի առաջ ձեռքբերուած յաղթանակը պիտի մնայ պատմական պատուաբեր իրողութիւն, որովհետեւ ան վերականգնեց բռնաբարուած իրաւունքները եւ ձախողութեան մատնեց դաւադրական ծրագիրները»:

Նախագահ Ասատ եզրափակելով ըսաւ. «Նահատակներուն թափած արիւնը երբեք մոռացութեան պիտի չտրուի, այլ վառ պիտի մնայ մեր յիշողութեան եւ սրտերուն մէջ»:

Կիրակի, 29 Մայիս 2022-ի առաւօտեան, Սուրիոյ մէջ 324244 աշակերտներ-աշակերտուհիներ յանձնեցին 2021-2022 տարեշրջանի միջնակարգի «պրովէ»-ի պետական քննութիւնները, 2778 կեդրոններու մէջ:

Քննութիւնները պիտի շարունակուին մինչեւ 15 Յունիս 2022:

Յաջորդ օրը՝ երկուշաբթի, 30 Մայիս 2022-ի առաւօտեան, Սուրիոյ մէջ 251169 աշակերտ-աշակերտուհիներ յանձնեցին 2021-2022 տարեշրջանի երկրորդականի «պաքալորիա»-ի պետական քննութիւնները, 2249 կեդրոններու մէջ: Գիտական բաժնի քննութիւնները պիտի շարունակուին մինչեւ 21 Յունիս 2022, իսկ գրական բաժնի քննութիւնները՝ 19 Յունիս 2022:

Երկուշաբթի, 30 Մայիս 2022-ին, ՍԱՆԱ հաղորդեց, որ թրքական ուժերուն իրարայաջորդ յարձակումներուն հետեւանքով, Զասիչէի հիւսիս արեւմտեան արուարձանի Ապու Ռասիկ շրջանին մէջ աւելի քան 130 ընտանիք տեղահանուեցան դէպի Թալ Թամրի եւ անոր յարակից ապահով շրջաններ:

Աղբիւրը աւելցուց, որ թրքական ուժերը կը շարունակեն իրենց ոտնձգութիւնները Զասիչէի արուարձանին մէջ եւ բնակչութեան տեղահանութեան պատճառ կը դառնան:

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ...

Սկիզբ՝ Էջ 1

րագի հոգեպարար երգեցողութիւնը կատարեց եկեղեցւոյ դպրաց դասը, ղեկավարութեամբ՝ դպրապետ բարշ. քժ. Սարգիս սրկ. Իսկէնեանի:

Յընթացս Սուրբ եւ Անմահ Պատարագին ընթերցուեցաւ Զանրապետական մաղթանքը եւ Սրբազան Զօր ձեռամբ Զայաստանի Զանրապետութեան եռագոյն դրօշը օրհնուեցաւ: Զայաստանի Զանրապետութեան քայլերգի յոտնկայս երգեցողութեամբ ներկաները պատուեցին եռագոյն դրօշը:

Սրբազան Զօր պատգամին բնաբանը կը կազմէր Պօղոս առաքեալի Գաղատացիներուն գրած նամակի հետեւեալ համարը. «Անուր պահեցէք այդ ազատութիւնը, եւ վերստին ստրկութեան լուծին տակ մի՛ մտնէք»: Սրբազան Զայրը դիտել տուաւ, որ Քրիստոսի արեամբ ձեռք բերուած ազատութիւնը եւ հոգեւոր փրկութիւնը՝ Աստուծոյ ներկայութեան մէջ ազատօրէն ապրելու հրաւեր է իւրաքանչիւր հաւատացեալի համար: Այլ խօսքով, քրիստոնէական հաւատքը ազատութեան հրաւեր է բոլոր այն ժողովուրդներուն համար, որոնք ստրկութեան լուծին տակ կ'ապրէին: Զայ ժողովուրդը 301-ին ճանչցաւ քրիստոնէական հաւատքը եւ 451-ին վասն հաւատոյ եւ վասն հայրենեայց պատերազմ մղեց եւ պաշտպանեց իր հաւատքը, հայրենիքը, լեզուն եւ մշակոյթը:

Մասիս եպիսկոպոս յայտնեց, որ 28 Մայիս 1918 թուականը մեր պատմութեան կարեւոր հանգրուաններէն մէկը հանդիսացաւ, երբ խաւարէն լոյսին բացուեցանք, մերժեցինք տկարութիւնը եւ հերոսական պայքարով կերտեցինք ԶԶ անկախութիւնը: Ան նշեց, որ Զայաստանի անկախութեան տօնը ամբողջութեամբ գիտակցութեան կոչ է Զայաստանի թէ Սփիւռքի մէջ ապրող ողջ հայութեան համար՝ արթուն մնալու եւ մեր արժանապատուութեան համար մնայուն կերպով պայքարելու:

Սրբազան Զայրը գոհաբանական աղօթք բարձրացուց հայրենիքին փառքը հիւսելու եւ փառաբանելու այն բոլոր հերոսները, որոնք իրենց արեամբ անկախութիւնը կերտեցին: Ան աղօթեց, որ ազգովին հաւատարմութեամբ եւ գոհողութեամբ տեր կանգնինք մեր հայրենիքին՝ Ազատ եւ անկախ Զայաստանին եւ Արցախին: «Յաղթանակած Սուրիայէն մեր ձայները կը միացնենք Զայաստանի մեր ժողովուրդին, որ այսօր անգամ մը եւս արդարութիւն կը պահանջէ, կ'աղօթենք անոնց համար եւ ի պահանջել հարկին կը պայքարինք հայրենիքի ազատութեան եւ անկախութեան համար», հաստատեց Սրբազան Զայրը:

Լուրեր Հայաշխարհին

«ԶԱՐԹՆԻՐ, ԼԱՕ» «ԴԻՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ» ԸՆԴՐԺՄԱՆ ՀԱՆՐԱՅԻՄԱԸԸ ԵՒ ՔԱՅՆԵՐԹԸ

Երեքշաբթի, 31 Մայիսին Երեւանի Ֆրանսայի հրապարակին մէջ տեղի ունեցաւ «Դիմադրութիւն» շարժման հանրահաւաքը:

Ելոյթներով հանդես եկան բժիշկ, Հայաստանի Հանրապետական կուսակցութեան երիտասարդական կազմակերպութեան անդամ Կամսար Բաղալեան, Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմի նախկին ղեկավար Էտկար Ղազարեան, «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւորներ Արեգնազ Մանուկեան եւ Ասպրամ Կրպէեան:

Կրպէեան յայտարարեց, որ իրենք Երեւանի պետական համալսարանին մէջ արձանագրած են, որ Երեւանի պետական համալսարանի նախագահի պաշտօնը զբաղեցուցած անձը վախկոտ է, հակահայաստանեան ներկայացուցիչ է, դէմ է հայ մարդու կարմիր գիծերը ամրագրող փաստաթուղթին:

Ան խօսեցաւ նաեւ ոստիկանի կերպարին մասին եւ ըսաւ, որ խաղաղ ցուցարարներուն նկատմամբ բիրտ ուժ կիրարկող ոստիկանները ոչինչով կը տարբերին խաղաղ հայ բնակչութեան նկատմամբ բռնութիւն կիրարկած ատրպէյճանցիներէն:

Այնուհետեւ «Առանց Սիկոլ Հայաստան», «Առանց թուրքի Հայաստան», «Միութիւն, պայքար, յաղթանակ» վանկարկումներով «Դիմադրութիւն» շարժման մասնակիցները քայլերէ կատարեցին Երեւանի կեդրոնական փողոցներուն մէջ:

Երթի ընթացքին կը հնչէին հայրենասիրական երգեր, յաղթական պայքարին միանալու կոչեր:

Քայլերէն ետք Ֆրանսայի հրապարակին մէջ հանրահաւաքը շարունակուեցաւ:

Ներկայացուեցան տեսահոլովակներ՝ Սփիւռքի մէջ «Դիմադրութիւն» շարժման ի նպաստ գորակցութեան հաւաքներուն մասին:

«Պատիւ ունենա՛» խմբակցութեան պատգամաւոր Հայկ Մամիջանեան ելոյթ ունենալով յայտարարեց. Անցնող օրերուն մեր ամբողջ ներքաղաքական կեանքը կը պտտէր երկու ընդդիմադիր խմբակցութիւններու յայտարարութեան շուրջ, ու այդպէս ալ պէտք է ըլլայ, որովհետեւ Հայաստանի ներքաղաքական կեանքը պէտք է կեդրոնանայ հայկական օրակարգի շուրջ, ոչ թէ սնդիկի մասին օրէնքի, գանգուածային լրատուամիջոցներու սահմանափակումներու, մէկ ալ այս երեսանցներուն անվտանգութեան երաշխիքներ տալու շուրջ: Մենք կը խօսինք այն մասին, որ Հայաստանը պարտաւոր է աջակցիլ Արցախի ինքնորոշումին, որ Արցախը երբեք պիտի չըլլայ Ատրպէյճանի կազմին մէջ, սակայն իշխանութեան ներկայացուցիչներէն ոչ մէկը համարձակութիւն ունեցաւ արտաբերել այդ ձեւակերպումը:

Ան անդրադարձաւ նաեւ յայտարարութեան այլ պահանջներուն, անոնցմէ մէկը յուսալի ցամաքային կապն է Արցախի հետ:

Մամիջանեան նշեց նաեւ, որ իրենք յայտարարութեամբ կը պահանջեն Հայաստանի Հանրապետութեան կողմէ Արցախի անվտանգութեան եւ ինքնորոշման երաշխիքներ, մինչդէռ Հայաստանի իշխանութիւնները այսօր Արցախին միայն ելեմտական օգնութիւն կը յատկացնեն, վերածուած են հասարակական կազմակերպութեան, իսկ անվտանգութեան ուղղութեամբ ոչինչ կ'ընեն:

Ցուցադրուեցաւ տեսահոլովակ մը՝ «Դիմադրութիւն» շարժման կազմակերպած նախանցեալ օրուան եւ երէկուան կարեւոր գործողութիւններուն մասին:

Հանրահաւաքի ավարտին եզրափակիչ խօսքով ելոյթ ունեցաւ ՀՀ Հայաստանի Գերագոյն մարմինի ներկայացուցիչ Իշխան Սաղաթէեան, յայտարարելով որ Յունիս 1-ին «Դիմադրութիւն» շարժման ներկայացուցիչները կը հանդիպին շուրջ 30 կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներուն հետ, ինչպէս նաեւ հանդիպումներ կ'ունենան Գրողներու Միութեան, Գիտութիւններու ազգային ակադեմիայի, գիտական, կրթական հաստատութիւններու ղեկավարներուն հետ՝ պարզելու անոնց դիրքորոշումը Ազգային ժողովին ներկայացուած յայտարարութեան բնագիրին շուրջ: Ժամը 17:00-ին Ֆրանսայի հրապարակէն պիտի ըլլայ երթ կիններու եւ երեխաներու մասնակցութեամբ:

ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն Մարմնի Որոշում՝ Մայիս 28-ի Առիթով

ՀՅԴ Հայաստանի Գերագոյն Մարմինը հետեւեալ ուղերձը յղեց Հայաստանի Հանրապետութեան օրուան՝ Մայիս 28-ի առիթով:

Հարիւրամեակների ծանր փորձութիւններից եւ անդէկ նաւարկութիւններից յետոյ 104 տարի առաջ՝ 1918 թուականի Մայիսի 28-ին, հայ ժողովուրդը վերահաստատեց անկախութիւն ունենալու իր կամքը՝ այն ամրագրելով Հայաստանի Հանրապետութեան ստեղծման մասին Հայոց ազգային խորհրդի յայտարարութեամբ:

Մայիսի 28-ը Հայաստանի Հանրապետութեան հիմնադրման օրն է եւ, անհերքելիօրէն, հայոց պատմութեան շրջադարձային էջ: Այն հնարաւոր դարձաւ Սարգսրապատում, Բաշ Ապարանում եւ Ղարաքիլիսայում թուրքական բանակի դէմ տարած մայիսեան յաղթանակներով: Ցեղասպանութիւնից ընդամենը երեք տարի անց հայ ժողովրդի վճռական կամքով, միասնականութեամբ եւ համագային գործարժով եւ, անշուշտ, օրուայ քաղաքական ու ռազմական ղեկավարութեան բացառիկ նուիրումի, խորատեսութեան եւ գոհողութիւնների գնով կասեցուեց հայ ժողովրդին վերջնականապէս բնաջնջելու թուրքական ծրագիրը: Արեւելեան Հայաստանի փոքր մի հատուածի եւ Ցեղասպանութիւնից մազապուրծ հայ ժողովրդի մնացորդացի վրայ վերընծիւղուեց հայոց պետականութիւնը:

Մենք բոլորս՝ իբրեւ ինքնութիւն, իբրեւ կազմակերպուած ազգ եւ հաւաքականութիւն, սերում ենք Մայիսի 28-ից, մենք Մայիսի 28-ով կերտուած Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան ժառանգորդն ենք, մեր հաւաքական յաղթանակների եւ պարտութիւնների պատասխանատուն:

Այսօր, երբ հայոց պետականութեան ընթացքն անդառնալի կորուստներ է արձանագրում, երբ գնալով խորանում են հայ ժողովրդին ուղղուած սպառնալիքները, երբ հայ ժողովուրդը դարձեալ գոյաբանական խնդրի առջեւ է կանգնած, Մայիսի 28-ի դասերն անելի քան գօրծել են հնչում ու մեզ պարտադրում համախմբուել յանուն համաժողովրդական, միասնական պայքարի, յանուն Արցախի փրկութեան, յանուն հայոց պետականութեան կազմալուծման կասեցման, յանուն մեր ազգային արժանապատուութեան ու համերաշխութեան վերականգնման: Օրհասական է պահը: Մենք պատասխանատու ենք մեր նախնիների առջեւ եւ պարտք՝ ապագայ սերունդներին:

Փա՛ռք եւ խոնարհում Մայիսի 28-ը կերտողներին: Արժանի հետեւորդը ինձնք նրանց պատգամի:

Փա՛ռք հայոց պետականութեանը: Շնորհաւոր անկախութեան տօնը, Հայաստան:

ՓՈՒԹԻՆՆ ՌԻ ԱՆԻԷԸ ԶՆՆԱՐԿԱԾ ԵՆ ԵՌԱԿՈՎԱ ՀԱՍՏԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ատրպէյճանական կողմի նախաձեռնութեամբ տեղի ունեցած է հեռաձայնային գրոյց Ռուսիոյ ու Ատրպէյճանի նախագահներուն միջեւ: Այս մասին կը տեղեկանանք Զրեմլի պաշտօնական էջէն:

Զննարկուած են Հայաստանի, Ռուսիոյ եւ Ատրպէյճանի նախագահներուն միջեւ 9 Նոյեմբեր 2020-ին, 26 Նոյեմբերի 2021-ին ձեռք բերած համաձայնութիւնները՝ շեշտելով տարածաշրջանի մէջ խաղաղ կեանքի հաստատման եւ կայունութեան ամրապնդման, տնտեսական կապերու, ապաշրջափակման եւ երթեւեկային հաղորդակցութիւններու հետ առնչուած յստակ հարցերու կարգաւորումը:

Իլիամ Ալիեւը գեկուցած է Պրիւքսէլի մէջ 22 Մայիսին Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի ու Եւ զլխաւոր քարտուղար Շառլ Միշէլի հետ հանդիպումին մասին:

Զննարկուած են առեւտրատնտեսական ոլորտի երկկողմ գործակցութեան առնչուած հարցեր:

ՀԱՐՅԱԶՐՈՅ

ԿԻՐՕ ՄԱՆՈՅԵԱՆ. «ԿԸ ԿԱՐԾԵՄ ՈՐ ՇԱՏ ՀԵՌՈՒ ԶԷ ԱՅՆ ՊԱՀԸ, ԵՐԲ ԱՐԴԷՆ ԱԿՆԿԱԼՈՒԹՅՈՒ ԶԱՆԳՈՒԹՅՈՒ ԿԸ ԳՈՅԱՆԱՅ ԵՒ ՄԿՍԱԾ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԵՐԵՏԱԲՈՐՆԵՐԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ՀԱՆԳԻՍՏ ՆՍՏԱԾ ԱՅԼ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐ ԿԸ ՄԿՍԻՆ ԱԲԵԼԻ ԾԻՇԴ ԵՒ ՅՍՏԱԿ ԴԻՐՔՈՐՈՇՈՒՄ ՈՒՆԵՆԱԸ»

Հայաստանի քաղաքական ներքին անցուդարձերուն շուրջ «Գանձասար» հարցազրույց մը ունեցաւ ԳԻՐՕ ԿԻՐՈՅԻ ՎԵՐՅԱԶՐՈՅԻ անդամ Կիրօ Մանոյեանի հետ: Ստորեւ կը ներկայացնենք զայն:

«Գանձասար».- Շաբաթ մը առաջ Պրիւքսելի մէջ տեղի ունեցած եռակողմ հանդիպումի աւարտին հրապարակուած յայտարարութեան մէջ նկատուելի էր, որ բոլոր կողմերուն համար տարածաշրջանային ապաշրջափակումը կամ սահմանազատումն ու սահմանագծումը ընդհանուր առաջադրանքներ են: Յայտարարութեան մէջ սակայն նկատուելի էր, որ օգտագործուած էր Ղարաբաղ եզրոյթը, փոխան Լեռնային Ղարաբաղի, իսկ Արցախի բնակչութեան անդրադարձ կ'ըլլար որպէս Էթնիք խումբ, որուն իրաւունքները պէտք է յարգուին: Էթնիք կը նշանակէ երկրի մը մէջ փոքրամասնութիւն: Միւս կողմէ Միացեալ Նահանգներու դեսպանը Երեւանի մէջ կը շեշտէր, որ ժողովուրդներու ինքնորոշման իրաւունքը առանցքային գործօն է, սակայն այս նպատակին հասնելու համար միջազգայնօրէն ճանչցուած միակ սկզբունքը չէ: Մինչդէռ Հայաստան գիշած կը թուի ըլլալ Արցախի իրաւունքներու պաշտպանութենէն յանուն ապաշրջափակման ծրագրի իրագործման: Այս հակասութիւնները ինչի՞ արդիւնք են եւ ո՞ր կ'առաջնորդեն Հայաստանն ու Արցախը:

Կիրօ Մանոյեան.- Նախ կ'ուզեմ պզտիկ ճշդում մը ընել: Արտաքին աշխարհէն հնչող կարծիքները հակասութիւններ չեն, բացի Հայաստանի եւ Արցախի մէջ հնչող տեսակետներէն, եթէ անոնց հետ համեմատենք ձեր ըսածները: Երանի ԱՄՆ-ի դեսպանը այդպիսի բան ըսած ըլլար, առանցքային բառը գործածած ըլլար, ըսած է որ իրենց ճակատագրի որոշման մէջ դերակատար ըլլալու իրաւունք ունին, այսինքն ոչ թէ իրենք պիտի որոշեն, դերակատար պիտի ըլլան, քովի դրացին ալ կրնայ դերակատար ըլլալ: Երանի առանցքային ըսած ըլլար, առաւել ալ, ձեր ըսածին պէս, յիշեր է անպայման որ ատիկա միակ սկզբունքը չէ, որուն հիման վրայ պիտի որոշուի, այսինքն անելի մակարանքը փորձեր է այդ իրաւունքի հարցը: Ընդհանուր առմամբ հետեւեալն է պատկերը. արտաքին շատ ուժեր, որոնց մէջ կան բոլորը, այսինքն՝ ԵՒ դաշնակից, ԵՒ թշնամի, ԵՒ բարեկամ համարուող ուժեր, տեսնելով Հայաստանի տկարութիւնը կ'ուզեն այս առիթն օգտուիլ եւ Հայաստանի կամ հայութեան կողմէ այսպէս ըսուած՝ գլխացաւերէն, ազատիլ: Ուրեմն բոլոր ջանքերը իրականութեան մէջ այդ ուղղութեան վրայ կ'երկարացան: Եւրոպայի մէջ կամ Պրիւքսելի յայտարարութեան մէջ «Ղարաբաղ» գործածելը լրիւ Ատրաբեյճանի տեսակետին համահունչ է եւ Ատրաբեյճանը կը յայտարարէ, որ Լեռնային Ղարաբաղ քաղաքական կազմաւորում-միաւորում չկայ այլեւս եւ ինքը բազմիցս կոչեր ուղղած էր արտաքին աշխարհին, որ յանկարծ չսխալիք Լեռնային Ղարաբաղ ըսելով եւ Եւրոմիութեան խորհուրդի նախագահը սուսիկ-փուսիկ մտիկ ըրած ու գործադրած էր: Անշուշտ հոն ինքնին խնդիրներ եւ հակասութիւններ կան: Փաշինեան յայտարարեց, - մենք հրապարակելի գրութիւններու ամեն մանրամասնութիւններուն շուրջ չենք որ համաձայնած էինք, Շառլ Միշել ինքը գրեց, տեղեկ չեմ, թէ որքան լաւ բանաձեւուած է,- մինչ այդ Շառլ Միշելի գրասենեակէն ալ յայտարարեցին, որ երեք հարցի մասին գրած է Շառլ Միշելը եւ երեքն ալ համաձայնեցուած են: Այս հակասութիւններն ալ իրենց հերթին, իսկ այն, որ արտաքին ուժերը համաձայն են Հայաստանի ներկայ թոյլ վիճակէն օգտուելու. կան ուժեր, որոնք գիրար կ'ամբողջացնեն՝ Արեւմուտքը ընդհանրապէս մէկ է, Ռուսաստանը մէկ է, Թուրքիան եւ Ատրաբեյճանը մէկ են, բայց այս արտաքին ուժերը ամեն մէկը իր շահերէն մեկնած ի վերջոյ խոյն բանը կը փորձեն ընել, կը յուսան ընել՝ ներկայ Հայաստանի թոյլ իրավիճակէն օգտուիլ եւ օգտուելու յանձնառութիւն ունին կարծեք Փաշինեանէն, որ արտաքին ուժերուն ամեն բան կը խոստանայ: Արդէն տեսանք պարզ հակասութիւնը, որ իր եւ Շառլ Միշելի միջեւ մէջտեղ ելաւ: Ես կը կարծեմ որ այս բոլորին բաւարարել փորձելու իր ձգտումը, որուն միակ նպատակը ինքն իր իշխանութիւնը պահելն է, որ յանկարծ մէկը իր իշխանութիւնը երկրին մէջ անելի թուլացնելու կամ տապալելու համար բան չընէ: Ի վերջոյ սակայն, ես չեմ կարծեր որ ատիկա երկար կրնայ տեւել: Ի վերջոյ դուրսի ուժերը անպայման պիտի սկսին ըսել որ չհասկցանք՝ մեզի մէկ բան ըսաւ, միւսին ուրիշ բան ըսեր է: Հիմա համահունչ կրնան թուիլ ըսուածները, բայց տարբեր պատճառներով հակասութիւնները սկսած են մէջտեղ ելլել:

«Գ.»-«Դիմադրութիւն» շարժման օրէ օր կը միանան մտաւորականներ, քաղաքացիներ, սակայն կայ ժողովուրդի տոկոս մը, որ դեմ ըլլալով ներկայ իշխանութիւններուն վարած քաղաքականութեան, անձայն կը մնայ: Ժողովուրդը որքանո՞վ իրազեկ է հայրենիքին սպառնացող վտանգներուն, իսկ օրհասական այս պահերուն ընդդիմութեան շարժումը ի՞նչ առաջարկներով կը ներկայանայ մեր ժողովուրդին՝ կասեցնելու պատերազմի պարտութենէն ետք մեր պետութեան անկումը ու Հայաստանի տարածքային կորուստները:

ԿՄ.-2- Երկրորդ բաժինէն սկսիմ. «Դիմադրութիւն» շարժումին կողմէ այս վերջին մէկ ամսուան ընթացքին՝ Ֆրանսայի հրապարակ ըլլալէ ի վեր, ներկայացուցան ժողովուրդին այն սկզբունքները, մօտեցումները, որոնց հիման վրայ այս իշխանութեան հրաժարելէն ետք, կարելի կ'ըլլայ պետու-

թիւնը ոտքի կանգնեցնել, բանակը կազմակերպել եւ ընդհանրապէս պետական կառավարման համակարգը աշխատեցնել, որովհետեւ այսօր, իրականութեան մէջ, պետական կառավարման համակարգն ալ բնականոն ձեւով չ'աշխատիր եւ միակ լծակը, որ այս քաղաքական խումբը ունի իր իշխանութիւնը պահելու այդ ալ ոստիկանութեան այսպէս կոչուած պերտաւորներն են՝ կարմիր կամ սեւ, որոնց աշխատավարձը շատ բարձրացուցած է վարչապետը եւ այդ ձեւով կը փորձէ ընդհանրապէս ժողովուրդին մէջ վախ տարածել, յատկապէս թիրախաւորելով այդ ցոյցերուն կամ անհնազանդութեան արարքներուն մասնակցողները, լրիւ մոռնալով որ իրենք այդ ճամբով ի վերջոյ եկան իշխանութեան, իրենք գործադրեցին եւ իրենք օգտուցան այդ բոլոր հնարաւորութիւններէն, որ օրէնքը կը թոյլատրէ: Հիմա իրենք օրէնքի խախտումով կը փորձեն այդ իրաւունքները ընդդիմութեան ձեռքէն առնել: Ըսիք որ կայ ընդլայնում շրջանակի, այո՛, կայ, բայց կը կարծեմ որ այն աստիճան տակաւին, որ ըսենք թէ արդէն հասած է իր առաւելագոյնին, տակաւին տեղ ունի աճելու, տարբեր շրջանակներ՝ սկսած անհատ քաղաքացիներէ, որոնք դժգոհ են այս իշխանութիւններէն մինչեւ տարբեր քաղաքական կամ այլ դեմքեր, որոնք եւս դժգոհ են իշխանութիւններէն, տարբեր-տարբեր պատճառներով, կը կարծեմ, ամայժմ տակաւին դուրս չեն եկած, դուրս չգալ չի նշանակեր որ չեն համակրիր այս շարժումին, բայց համակրանքը ինքնին բաւարար չէ, որպէսզի շարժումը իր ազդեցութիւնը մեծցնէ: Այդ պատճառով ալ եթէ քիչ մըն ալ զարգանայ եւ այդ անհատ քաղաքացիներն ու տարբեր շրջանակները տեսնեն որ լաւ է,

ճիշդ է, ի վերջոյ երթալու է Փաշինեանը, իրենք շատ անելի գործունեայ կը դառնան: Իսկ ծրագրներուն գծով պէտք է նկատի ունենալ, որ մէկ կուսակցութեան կամ մէկ քաղաքական ուժի կամ անձի քաղաքական պայքար չէ սա, այլ՝ երկիրը փրկելու հարց է: Այդ մասին խօսած էր Նաեւ Ռաֆֆի Յովհաննիսեանը, որ կարելի չէ ըսել որ այս շարժման առաջնորդներէն է, բայց առողջ կերպով գնահատելով իրավիճակը, ըսած էր որ ասիկա արդէն նախնիներէն սիրելի-չսիրելու կամ ներկաները սիրելի-չսիրելու հարց չէ, եւ որ երկիրը վտանգուած է: Յայտարարուեցաւ որ օրինակի համար յաջորդ իշխանութիւնը պէտք է որ կազմուած ըլլայ ատակ, մասնագետ եւ հայրենասէր մարդոցմէ, որոնք քաղաքական պատկանելիութիւնը չեն պիտի որոշէ թէ ո՞վ, ի՞նչ պիտի ընէ: Երկրորդ յայտարարութեան Նաեւ այն սկզբունքները, որոնք հիման վրայ պիտի ընթանան բանակցութիւնները, որպէսզի երկիրը դուրս գայ այս իրավիճակէն, սկսի որոշ չափով ոտքի կանգնիլ, քիչ մը անելի ուշ Նաեւ զօրանալու յոյսով, բանակը կազմակերպուի, որովհետեւ հիմա ցաւօք մեր բանակը կազմալուծ լինակի մէջ է, այնպէս չէ որ զինուոր չկայ, զօրանոց չկայ, զինուորը կայ, զօրանոցը կայ, բայց կարգին կառավարող չկայ: Արդէն երկու ամիս է որ գլխաւոր շտապը, այսինքն զինուորականներէ բաղկացած ղեկավար մարմինը ղեկավար չունի: Պետք է վարչապետը նշանակած ըլլար, սակայն ինչ-ինչ պատճառներով չէ նշանակած ու ներկայացուած են այնպիսի մօտեցումներ, թէ թշնամիներուն հետ կարելի պիտի ըլլայ շփումները կարգաւորել: Զանի մը օր առաջ ԵՒ Երեւանի մէջ, ԵՒ Ստեփանակերտի մէջ, ինչ որ շատ կարեւոր էր, ժողովուրդը իր տեսակետը լսելի դարձուց: Ստեփանակերտի մէջ մինչեւ հիմա տեղի չէր ունենար նման բան, որովհետեւ ռազմական դրութիւն էր, այս անգամ Մայիս 28-ին առիթով ռազմական դրութեան սահմանափակումները մէկ կողմ դրուեցան եւ ժողովուրդը կրցաւ հրապարակաւ իր տեսակետը յայտնել: Հիմա արդէն մեծ քարոզչական պայքար կայ իշխանութիւններուն կողմէ, որուն լծուած են գոնէ մէկ, երկու, երեք անհատներ, փոքր շրջանակներ Սփիւռքէն եւս աջակցելու իշխանութիւններուն, ըսելու որ թիւը քիչ է, շարժումը կը մարի եւ այլն: Ամեն պարագայի ըսածս այն է, որ կը փորձեն վարկաբեկել շարժումը, բայց այդ ցոյց կու տայ որ անհանգիստ են, այդ պատճառով է որ կը փորձեն խանգարել: Կը կարծեմ որ շատ հեռու չէ պահը, երբ արդէն այսպէս կոչուած քրիթիքական զանգուած կը գոյանայ եւ սկսած ոստիկանութեան պերտաւորներէն մինչեւ հիմա հանգիստ նստած այլ շրջանակներ արդէն կը սկսին անելի ճիշդ եւ յստակ դիրքորոշում ունենալ:

(շար. 1)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ...

Մկրտչի Էջ 1

կան պայմանները, ապա նաև Հայաստանի Հանրապետության կերտման նախադրեալներն ու մարտական, դիվանագիտական բոլոր աշխատանքները, որոնք ուղղուած էին անկախ հայրենիք կերտելու ու տարածքներ ազատագրելու նուիրական ճիգին՝ շեշտելով, որ 1918-ի անկախութեան հռչակումը հիմք ծառայեց այսօրուան Հայաստանի անկախութեան: «Ի՞նչ կ'ըլլար հայոց պատմութեան հոլովոյթը, եթէ 1918-ին հայկական անկախ պետականութիւն չկերտուէր: Անելին, անուրանալի փաստ է, որ եթէ գոյութիւն չունենար 1918-ի Մայիսի 28-ը, չէր կրնար գոյութիւն ունենալ 1991-ի Սեպտեմբեր 21-ը: Այսօր վարակիչ պետք է ըլլայ 1918-ին հիմնադրուած Հայաստանի Հանրապետութեան ղեկավարութեան բարոյական կերպարը: Ան իր պահուածքով օրինակ էր ժողովուրդին համար: Օրուան վարչապետին գաւակները կը մասնակցէին ճակատի

նագական գործողութիւններուն, իսկ անոնցմէ մէկը նոյնիսկ գոհուեցաւ: Հանրապետութեան հիմնադիրը համարուող Արամ Մանուկեան կը վարակուէր բծաւոր տիֆով եւ կը մահանար, ինչպէս տասնեակ հազարաւորներ ժողովուրդէն, որոնք նոյն ճակատագիրին կ'ենթարկուէին: Մայիս 28-ը գաղափարական մեր ընտանիքին համար տասնամեակներ շարունակ եղած էր սոսնախմբութեան առիթ: Այդպէս չէր ուրիշներուն համար, որովհետեւ ոմանց համար կերտուածը պարզապէս Արարատեան Հանրապետութիւն էր: Այսպէս չէր, խորհրդային Հայաստանի օրերուն, անկախ պետութեան հիմնադրութեան նշումը հակասովետական կեցուածք կը համարուէր: Հայաստանի Հանրապետութեան ստեղծման եւ կազմակերպման քաղաքական մեծագոյն ուժն էր Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը եւ կարելի չէր գովերգել Հանրապետութեան գոյառումն ու ձեռքբերումները, առանց Դաշնակցութեան դերակատարութիւնը գնահատելու»:

Այնուհետեւ բանախօսը անդրադարձաւ Հայաստանի ներկայ իշխանութեան ստանձնած օրէն 2018-էն, մինչեւ օրս Հայաստանին ունեցած հողային կորուստներուն, որ անելի քան 9000 ք.մ տարածքի համագոր է: Բանախօսին համաձայն, կորուստներու շարանը տակաւին կրնայ շարունակուիլ Ատրպեյճանի եւ Թուրքիոյ հետ ստորագրուելիք նոր համաձայնագիրներով: Բնական է, որ ոչ ոք կրնայ մեղադրել Առաջին Հանրապետութեան կերտիչները հողային կորուստներու համար,

որովհետեւ Առաջին Հանրապետութեան ղեկավարները 10.000 քռկ. քլմ.էն 30.000 քռռ. քլմ.-ի հասցուցին Հայաստանը ու այդ յանձնեցին խորհրդային Հայաստանին, մինչդէռ ներկայ իշխանութիւնները, իրենց վարքով ու քաղաքականութեամբ ամէն օր քիչ մը անելի կ'ամրապնդեն իրենց յանցաւոր հաւատամքին վարկածը: Այսօր շատ ծանր է Հայաստանի եւ Արցախի իրավիճակը: Թշնամիները նոյն են Թուրքիան եւ Ատրպեյճանը ու երկուքին հետ տարբեր չափով մեղսակից են այլ պետութիւններ, որոնք բնականաբար կը փորձեն իրենց ազգային շահերը հետապնդել Հայաստանի հաշուոյն: Տարբերութիւնը այն է, որ այսօրուան իշխանութիւնները եւս մեղսակից են այդ նպատակներու իրականացման գործընթացին, սա չկար առաջին հանրապետութեան կերտման օրերուն:

«Այսօրուան սոսնակատարութիւնը ունի իւրայատուկ խորհուրդ, վերանորոգելու մեր ուխտը ազատ, անկախ եւ միացեալ Հայաստանին հասնելու յանձնառութեան: Այս ուխտի վերանորոգման կարիքը ունինք

յատկապէս պարտութիւններու ժամանակ: Այնպիսի պարտութիւններ, որոնց փորձանքէն մենք անցանք վերջերս եւ որոնք կը դիմագրուենք այսօր եւս: Պարտութիւնները յարթահարելու երկու միջոց կայ՝ պայքարիլ եւ այդ պայքարը դարձնել յարատեւ: Ուստի Հակառակ այսօրուան ծանր պայմաններուն, մենք պետք է շարունակենք մեր պայքարը», ըսաւ Մանուկեան:

Օրուան եզրափակիչ խօսքը արտասանեց Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդը, դիտել տալով, որ ողջ պատմութեան ընթացքին հայ ժողովուրդը իր հայրենիքի ազատութեան եւ ինքնութեան պահպանութեան համար մեռաւ եւ այդ մահը գիտակից մահ եղաւ, որ առաջնորդէր դէպի կեանք: Սրբագան հայրը ըսաւ. «Մենք այսօր երբ կ'ապրինք, հայրենիքը կ'ապրի, որովհետեւ հայ ժողովուրդի ընտիր գաւակները նահատակուեցան ազատ ու արժանապատիւ կեանք ապահովելու իրենց ժողովուրդին»:

Սրբագան հայրը եզրափակելով ըսաւ, որ ժողովուրդէն ծնած կազմակերպութիւնը ապահովեց հայ ժողովուրդին յաւերժութիւնը: Դաշնակցութիւնը միայն հայրենիք չպարգեւեց մեզի, այլ հայրենիքէն դուրս ամենուր հայրենիք կերտեց, հայրենասիրութիւն սերմանեց եւ պահանջատէր դարձաւ:

Ապա հանդէս եկաւ ազգային-յեղափոխական երգերու մեկնաբան Գօգօ Մարգրէեան, երգեհոնի ընկերակցութեամբ Յովիկ Ատուրեանի:

Հանդիսութիւնը իր ւարտին հասաւ Սրբագան հօր «Պահպանիչ» աղօթքով:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ Ա. ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՀՈՉԱԿԱՆ ԷԿԿԸՆ ԵՆԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ» ԽՈՐԱԳՐՈՎ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎ

Կազմակերպութեամբ ՀԵ Միութեան, Երկուշաբթի, 30 Մայիսին տեղի ունեցաւ «Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան Հռչակման Էական Նշանակութիւնը» խորագիրով խորհրդաժողովը, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին հալէպահայ միութիւններու եւ ուսումնակրթական հաստատութիւններու ներկայացուցիչներ:

Բացման խօսքով Ներսէ Պարտումեան բարի գալուստ մաղթեց մասնակիցներուն, ապա ներկայացուց խորհրդաժողովին նպատակը, հաստատելով որ. «1918-ին հայը իր ճակատագիրը որոշեց ու անկախ պետութիւն կերտեց դարերու ստորկութեան ետք: Այսօր, շատ նման կացութեան մէջ են Հայաստանն ու Արցախը, ճակատագրական որոշում առնելու խնդրին դեմ յանդիման կանգնած է մեր ժողովուրդը: Խորհրդաժողովին միտքն ու նպատակն է մեր երիտասարդութիւնը իրազեկ դարձնել ու քննարկել աշխարհաքաղաքական ներկայ իրավիճակն ու Հայաստանի եւ Արցախի ինքնիշխանութեան պահպանման հարցերը: Հայրենիքը մեր կարիքը ունի եւ Սփիւռքը իր կարելին պետք է ընէ, որպէսզի հայրենագուրկ չլսանք»:

Մասնակիցներու ծանօթացումը հետաքրքրական ձեւով տեղի ունեցաւ, իւրաքանչիւրը ամփոփ գիծերու մէջ ծանօթացուց իր դիմացը գտնուող մասնակիցը:

Խորհրդաժողովը կ'ընդգրկեր երեք զեկույցներ՝

ա- ՀՀԴ-ի Դերը Անկախութեան Հռչակման եւ Երկամեայ Հանրապետութեան Աշխատանքներուն մէջ: Չեկուցաբեր՝ ՀՀԴ Բիւրոյի անդամ Կիրո Մանուկեան: Մանուկեան անդրադարձաւ հայ կամաւորական զուկներու ստեղծման, այդ ժամանակուան Հարաւային Կովկասի աշխարհաքաղաքական պայմաններուն, Մայիսեան հերոսամարտերուն, Հանրապետութեան հռչակման եւ կառավարման, պետական կառոյցներու հաստատման ու ամրագրման, ընտրութիւններու եւ քաղաքացիներու իրաւունքներուն, ինչպէս նաեւ դրացի երկիրներու հետ յարաբերութիւններու եւ հարցերու՝ մինչեւ Հայաստանի խորհրդայնացումը:

բ- ՀՀ Երրորդ Հանրապետութեան Հռչակման Նախադրեալները: Չեկուցաբեր՝ համագաղափարի Հայագիտական հիմնարկի դասախօս ղոկտ. Հուրի Ազեգեան: Ան հանգա-

մանօրէն ներկայացուց Համաշխարհային երկրորդ պատերազմէն ետք աշխարհաքաղաքական իրադարձութիւններուն, Խորհրդային Հայաստանի ղեկավարութեան վարած քաղաքականութեան, Խորհրդային Միութեան փլուզման, աշխարհը միաբեւեռ դարձնելու եւ ազգերը միաձուլելու գերպետութիւններու ձգտումներուն, Համաշխարհայնաց-

ման երեւոյթին եւ այս բոլորին լոյսին տակ Հայաստանի վերանկախացման ու հայ ժողովուրդի դիմագրաւած տագնապներուն, Արցախեան առաջին պատերազմին ու Հայ Դատի աշխատանքներուն:

գ- Հայաստանի Պետականութեան Ուղենիշները եւ Չանոնք Ուսնահարել Փորձող Օրուան Իշխանութեան Վարած Զաղաքականութիւնը:

Չեկուցաբեր Կիրո Մանուկեան ներկայացնելով Հայաստանի մերօրեայ իրավիճակը, խօսեցաւ ԶԴ իշխանութեան վարած քաղաքականութեան եւ պետականակրթման քայլերուն մասին, յատկապէս լուսարձակի մակ առնելով բանակի թուլացումը, արտաքին պարտքի մեծացումը, ժողովրդավարութեան խախտումը՝ երկրի գործադիր, օրէնսդիր եւ դատական իշխանութիւնները Հայաստանի վարչապետին շուրջ կեդրոնացնելու ձգտումները, ՌԴ եւ ԻԻՀ-ի հետ յարաբերութիւններու վատթարացումը, Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման հետապնդումը պետական օրակարգէ դուրս մղելը, Արցախի գծով ոչ-հայանպաստ վարքագիծի դրսեւորումը, ՀՀ տարածքային կորուստները, Թուրքիոյ եւ Ատրպեյճանի հետ անհեռանկարային պայմանաւորութիւնները եւ այլն:

Իւրաքանչիւր զեկույցէ ետք մասնակիցները հարցումներ ուղղեցին զեկուցաբերներուն եւ առիթ տրուեցաւ գրոյցի, ինչ որ դրական անդրադարձ ունեցաւ եւ առիթ հանդիսացաւ բազմակողմանի կարծիքներ լսելու եւ զեկուցաբերներուն կողմէ սպառիչ պատասխաններ ստանալու:

Խորհրդաժողովի ւարտին, մասնակիցները լուծեցին կազմակերպիչ կողմին պատրաստած խորհրդաժողովի արժեւորման հարցաշարը, ուր մասնակիցները իրենց կարծիքը ներկայացուցին խորհրդաժողովին մասին եւ առաջարկներ արձանագրեցին:

Կիրառ Աւրնան

ՀԱՄԱԳՈՒՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԱՆ ԻՆՏԵՐՈՂ ԴԱՏԱՎԱՏՈՒՄԻ ԺՈՂՎԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համագայինի 9-րդ Պատգամաւորական ժողովի աշխարհի տարբեր երկիրներէ ժամանած պատգամաւորները մտահոգ են ներկայիս Հայաստանի եւ Արցախի առջեւ ծառայած լրջագոյն սպառնալիքներով:

Օրուան իշխանութիւններու ապագային քաղաքականութիւնը, հոգեւոր եւ մշակութային արժեքներէն նահանջը, ազգի պառակտումը, հատուածական մտածողութեան սերմանումը եւ ազգային ռազմավարական նպատակներէն հրաժարումը պատճառ դարձան այն աղէտին, որուն առջեւ ներկայիս յայտնուած են Հայաստանն ու Արցախը:

Կանգնած ենք Արցախի անկախութեան ու Հայաստանի ինքնիշխանութեան կորուստի շեմին:

Իբրեւ կրթական եւ մշակութային համահայկական կազմակերպութիւն, մեր խորին մտահոգութիւնը կը յայտնենք Արցախի հոգեւոր եւ մշակութային հարիւրաւոր կոթողներու հայկական ինքնութեան շարունակական ոչնչացման մասին:

Պատգամաւորական ժողովը կը դատապարտէ Ատրպէյճանի իշխանութիւններու ցեղասպանական քաղաքականութիւնը հայոց հոգեւոր եւ մշակութային արժեքներու հանդէպ, ինչպէս նաեւ՝ Հայաստանի եւ Արցախի նկատմամբ դրսեւորուող նուաճողական քաղաքականութիւնը:

Սփիւռքի բազմաթիւ համայնքներու ներկայացուցիչներու համար, որոնք օտար երկիրներու մէջ սերունդէ-սերունդ մաքառած են իրենց ազգային ինքնութիւնը պահպանելու համար, Հայաստանի ներկայ իշխանութեան այս դիրքորոշումը անհանդուրժելի է: Միայն ազգային ուժերու համախմբումով կարելի է շրջանցել այժմեան աղէտալի իրավիճակը:

Երեւան
27 Մայիս 2022

ՀԱՄԱԳՈՒՅԻՆԻ ՄԱՐԻ ԴԱՊԻԿԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Համագայինի հայ կրթական եւ մշակութային միութեան Կեդրոնական վարչութիւնը այսու կը յայտարարէ «Համագայինի Մարի Պապիկեան Կրթական Հիմնադրամ»ի ստեղծումը, նախաձեռնութեամբ Պապիկեան ընտանիքին, որոնք ի յիշատակ իրենց մօր եւ մեծ մօր՝ Մարի Ֆիլիանեսեան-Պապիկեանի եւ ի պատիւ իր տարիներու ծառայութեան եւ վաստակին, ինչպէս եւ հայոց լեզուի եւ մշակոյթի ուսուցման մարզերէն ներս իր ձգած ծառանգութեան, հիմնած են յատուկ կրթական հիմնադրամ մը, «Համագայինի Մարի Պապիկեան Կրթական Հիմնադրամ» անունով:

Հիմնադրամին նպատակն է շարունակել հանգուցեալ Մարի Պապիկեանի կտակը՝ պահպանելով հայոց լեզուն եւ ծառանգութիւնը եւ գարգացնելով հայ մշակոյթը հետեւեալ միջոցներով.

Ա) Օժանդակել Համագայինի Կեդրոնական Վարչութեան հետեւեալ ծրագիրներուն. Նիւթական նպաստներ տրամադրել Համագայինի Կեդրոնական Վարչութեան հայագիտական ծրագիրներուն մասնակցող անհատներու՝ որոնք կ'ուզեն արեւմտահայերէն լեզուի, գրականութեան եւ պատմութեան մասնագետ ուսուցիչներ ըլլալ:

Նիւթական նպաստ հայթայթել Համագայինի «Վահէ Սէթեան» հրատարակչատան՝ արեւմտահայերէնի, գրականութեան եւ մանկավարժութեան ուսուցման նպաստող հրատարակութիւններու համար:

Նիւթական նպաստ յատկացնել Համագայինի Հալէպի Հայագիտական Հիմնարկին:

Բ) Օժանդակել Դամասկոսի հայկական դպրոցներ յաճախող աշակերտներուն.

Կրթաթոշակ տրամադրել կարիքաւոր հայ աշակերտներու, որոնք կը յաճախեն Դամասկոսի հայկական «Միացեալ Վարժարան»ը: Աշակերտներու անունները կ'առաջարկուին Միացեալ Վարժարանի վարչութեան կողմէ:

Սուրիահայ Օգնութեան Խաչի Դամասկոսի «Էրեբունի» մասնաճիւղի աջակցութեամբ, մրցանակաբաշխութեան ծրագիր մը հաստատել, պարգեւատրելու այն հայ ուսանողները, որոնք գերազանց արդիւնքներ կ'ապահովեն հայոց լեզուի եւ հայ գրականութեան դասանիւթներուն մէջ:

Վերոյիշեալ ծրագիրներու նիւթական նպաստներու բաշխումը կը կատարուի հետեւեալ առաջնահերթութեամբ եւ նշուած համապատասխան տարեկան գումարներով.

«Միացեալ Վարժարան» յաճախող հայ ուսանողներու կրթաթոշակ.

«Էրեբունի» Մասնաճիւղի մրցանակաբաշխութեան ծրագիր.

Կեդրոնական Վարչութեան հայագիտական ծրագիրներուն հետեւող ուսանողներու կրթաթոշակ.

Համագայինի Հալէպի Հայագիտական Հիմնարկ.

«Վահէ Սէթեան» հրատարակչատան գործունէութիւն.

«Համագայինի Մարի Պապիկեան Կրթական Հիմնադրամ»ի գործունէութիւնը կ'իրականացուի համապատասխան Համագայինի հայ կրթական եւ մշակութային հիմնադրամի նպատակներուն, կանոններուն եւ պարտաւորութիւններուն: Աւելին, «Համագայինի Մարի Պապիկեան Կրթական Հիմնադրամ»ը կը կառավարուի Հիմնադրամի Հոգաբարձու մարմնի միջոցաւ, որ կազմուած կ'ըլլայ հինգ (5) անդամներէ՝ երեքը (3) նշանակուած Համագայինի Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ, իսկ երկուքը (2)՝ Պապիկեան ընտանիքի կողմէ:

Հոգաբարձու մարմինը կը կայացնէ հիմնադրամի հետ առնչուող անհրաժեշտ որոշումները եւ կը վերահսկէ անոր տարեկան գործունէութեան:

Համագայինի Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան
Կեդրոնական Վարչութիւն
26 Մայիս 2022, Երեւան

ՊԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԷՁ...

Սկիզբ՝ էջ 12

բունքները, ըստ որոնց Հայաստանի Հանրապետութիւնը համայն հայութեան հայրենիքն է եւ հայ ժողովուրդի բոլոր գաւակները իրաւունք ունին Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիներ դառնալու ու վայելելու անոր կողմէ պաշտպանուած ըլլալու իրաւունքը»:

Ան շեշտը դրաւ հայաստանի հիմնադրութեան ստեղծման, ձեւաւորման եւ պետականութեան վերականգնման ի խնդիր ՀՀ Դաշնակցութեան քաղաքական կամքի եւ ուժի առկայութեան վրայ ու շեշտեց, որ կարելի չէ տօնախմբել Հայաստանի Հանրապետութեան գոյառումն ու ձեռքբերումները առանց ՀՀ Դաշնակցութեան դերակատարութիւնը գնահատելու:

Բանախօսը ակնարկելով հայաստանի եւ Արցախի ներկայ իրավիճակին եւ մարտահրաւերներուն յայտնեց, որ ներկայ իշխանութիւնը ոչ միայն իր ապիկար քաղաքականութեամբ այլ ծրագրուած դաւադիր վարքագիծով, Արցախի 44-օրեայ պատերազմէն ետք տակաւին կը շարունակէ կործանարար քայլերու դիմել՝ ոտնահարելով հայրենիքին անվտանգութիւնն ու ժողովուրդին կենսական շահերը, յանձնելով հողային տարածքներ, իսկ այդ հողային կորուստներուն շարունակը կրնայ շարունակուիլ իշխանութեան Ատրպէյճանի եւ Թուրքիոյ հետ ստորագրելիք դաւադրական նոր համաձայնագիրներուն հետեւանքով. «Այսօր ծառայող հայաստանի եւ Արցախի հանրապետութիւններուն իրավիճակը: Թշնամիները նոյնն են՝ Թուրքիան եւ Ատրպէյճանը ու երկուքին հետ տարբեր չափերով մեղսակից այլ պետութիւններ, որոնք բնականաբար կը փորձեն շարժիլ ըստ իրենց ազգային շահերուն: Այսօրուան Հայաստանի իշխանութիւնները եւս մեղսակից են մեր թշնամիներու ծրագիրներուն իրականացման գործընթացներուն», ըսաւ Մանոյեան:

Ան իր խօսքը եզրափակեց ըսելով. «Այսօր, սակայն, մեր տօնախմբութիւնը ունի իւրայատուկ խորհուրդ, որ կը կայանայ տօնակատարութեան ճամբով դէպի ազատ անկախ եւ միացեալ հայաստան հասնելու ուխտի վերանորոգման մէջ, յաղթահարելու այսօրուան մեր դիմագրաւած դժուարութիւնները, յարատեւօրէն շարունակելու պայքարը՝ հաւատարիմ մնալով Զրիստափոյ Միջայլէանի պատգամին՝ յարատեւ կռիւ, մինչեւ յաղթանակ»:

Գեղարուեստական յայտագիրով հանդէս եկաւ Համագային «Լ.Շանթ» մասնաճիւղի նորակազմ «Աղթամար» երգչախումբը, ազգային երեք երգով, գեղարուեստական ղեկավարութեամբ երաժիշտ Նաթալի Ասպաթի: Երգչախումբի անդամներուն ներդաշնակ կատարումը խանդավառեց ներկաները եւ արժանացաւ բոլորին գնահատանքին:

Հուսկ, Սրբազան Հայրը իր սրտի խօսքը ուղղեց ներկաներուն, բարձր գնահատելով ՀՀ Բիւրոյի անդամ Կիրո Մանոյեանի ներկայութիւնը, որ իր բանախօսութեամբ առաւել եւս իմաստաւորեց 28 Մայիսի այս տօնակատարութիւնը:

Տեր Մասիս բարձր գնահատեց նորակազմ երգչախումբը, խումբի ղեկավարը, որ բժախնդրութեամբ կատարած է խումբին մարզումը: Սրբազան Հայրը յաջողութիւն մաղթեց երգչախումբի անդամներուն ու ծնողներուն, որոնք գիտակցութեամբ իրենց գաւակները վստահած են համագայինին: Ապա գնահատեց նաեւ ՀՄԸՄ-ի շեփորախումբը, որ միշտ կը խանդավառէ ձեռնարկները՝ իր շուրջ համախմբելով երիտասարդները:

Մայիսեան յաղթանակներուն տօնակատարութիւնը շարունակուեցաւ խանդավառ մթնոլորտի մէջ: Ազգային յեղափոխական երգերով ելոյթ ունեցաւ Դամասկոսէն Մարտո Գայթրեան, երգեհոնի ընկերակցութեամբ Հալէպէն ժամանած Ներսէս Թովմեանի:

Ազգային եւ հայրենասիրական զգացումներով յախումն պահեր ապրեցաւ դամասկահայութիւնը՝ յագեցնելով ազգայնաշունչ մթնոլորտի իր ծարաւը: Ակնյայտ էր մանաւանդ նորահաս սերունդի ազգային առողջ ոգին: Մեր երիտասարդները բեմ բարձրանալով իրենց ձայնը միացուցին երգիչին եւ արտայայտեցին իրենց գօրակցութիւնը հայրենիքին, ուխտելով շարունակել 28 Մայիսի երթը մինչեւ յաղթանակ:

Նշենք, որ ՀՀ Բիւրոյի անդամ Կիրո Մանոյեան, ի տես երիտասարդներուն խանդավառութեան ու հայրենասիրութեան Սփիւռքի այս հեռաւոր փերուն վրայ, յուզումնախառն զգացումներով ոտքի կանգնեցաւ ու խոնարհեցաւ դիմացը ներկաներուն, որոնք ազգային գաղափարներով ու շունչով դաստիարակած են իրենց գաւակները:

Տօնակատարութիւնը վերջ գտաւ Սրբազան Հոգի «Պահպանիչ» աղօթքով:

Պրիսմակետ

ԱՅՍ ԱՆԳԱՍ

Մարուշ Երամեան

Ամեն անգամ որ օդանավը վայրէջք կատարեր Երեւանի օդակայան, անգապելի ուրախութիւն մը կ'ողողեր զիս. անշուշտ մարդ երբ ամառնային ճամբորդութեան կ'երթայ, օդանավ ստանա՞ծ ըստի իսկ կը մոռնայ իր սովորական, աշխատանքային առօրեան եւ կարծես վրայէն հանելով ձմեռնային ծանր վերարկուները, թեթեւացած հոգիով եւ ուրախութեամբ կը սկսի իր ճամբորդութեան: Իսկ երբ ճամբորդութիւնը դեպի տուն է, այն տունը, որ երազեր ես ունենալ ու հիմա կ'երազես որ մշտական տունդ դառնայ օր մը, այն ատեն ճամբորդութիւնը կը դառնայ երջանկութեան վազք մը դեպի երազդ, մանուկի մը պէս որ կը վազէ անձրեւին տակ կամարուած ծիածանը բռնելու, գոնէ անոր գոյներէն մէկն ու մէկին դպչելու:

Amos Chapple (RFE/RL)

Այս անգամ սակայն դժուար էր Յայաստան գալը: Գոցեր էի եուրեանս դռներն ու պատուհանները եւ կը փորձէի չտեսնել, թէ ինչպէ՛ս ուստիկանները փողոցներուն մէջ կը ծեծեն ծերերը, կիներն ու մանր տղաքը:

Անկախութենէն ետք, երկրին ժխտականները ուրախութեամբ կը լեցնէին զիս, որովհետեւ կը հաստատէին թէ մեր երկիրը եւս, բոլոր երկիրներուն նման, բնականոն երկիր մըն է, ուր դրականներուն կողքին ժխտականներ ալ կան, ուր գեղեցիկ տեսարաններուն կողքին կան աղբակոյտեր, ուր ազնուագոյն մարդոց կողքին կ'ապրին նաեւ մարդկային ամենէն վատ տեսակի արարածներ: Բայց ի վերջոյ բնական քաղաք մը կամ երկիր մը այդպիսին պէտք է ըլլայ:

Ընդունելի չէ անշուշտ, որ բնական երկրի/քաղաքի մը մէջ, ի՛նչ ալ ըլլան պարագաներն ու պատճառները, երիտասարդ տղամարդիկ ձեռք բարձրացնեն ծեր տղամարդոց կամ կիներու վրայ: Կիներու վրայ՝ ընդհանրապէս: Այս «կին ծեծել»-ու երետոյթն ալ Յայաստանի ամենէն ծանր խնդիրներէն մէկն է:

Յարցը այլ է: Այստեղ եմ, կը տեսնեմ թէ ի՛նչ է երկրին առօրեան այսօր: Անբերւոյթ մէկ կողմէ ցոյցեր կ'ընթանան, մարդիկ առաւօտուն կ'երթան կը մասնակցին ցոյցին, յետոյ աշխատանքի կ'երթան, իրիկուան կրկին ցոյցի ու ետքը, յոգնաբեկ օրէ մը ետք, տուն կ'երթան հանգստանալու: Միւս կողմէ բնականոն կեանք մը կը շարունակուի քաղաքին մէջ: Այս բնականոն ալ պէտք է չափերով. «բնականոն» կեանք մը կը շարունակուի քաղաքին մէջ, խանութները՝ պարենի թէ այլ, լեցուն են, ի վերջոյ մարդիկ պիտի ապրին, բայց թէ ճաշարաններն ու սրճարանները լեցուն են, թէ այս ամբողջին մէջ գեղարուեստական ձեռնարկներ, ելոյթներ, ցուցահանդէսներ տեղի կ'ունենան, քիչ մը հասկնալի չէ, երբ մտածենք թէ մեր երկրին, մեր միակ հայրենիքին ապագան է որ այսօր կ'որոշուի, պիտի որոշուի, կամ որոշուած է արդէն:

Ասիկա ալ իմ մեծ ցաւերէս մէկն է՝ մենք, որպէս ժողովուրդ ոչինչ գիտենք եւ ինչ որ գիտենք (պաշտօնական թէ անպաշտօն տեղեկատուութիւններէն) ճիշդը չէ, ճշմարտութիւնը չէ: Բայց ո՞ր երկրին մէջ այդպէս չէ: Վերջին երկու տասնամեակներուն ակնատես եղանք թէ ինչպէ՛ս մամուլը կրնայ իր ուզած ուղղութիւնը տալ մարդոց մտածելակերպին եւ դէպքերուն, խեղաթիւրել ճշմարտութիւնը եւ ատով իսկ որոշել դէպքերուն ելքը:

Թէ ասոր վերջը ո՞ր պիտի հասնի, չեմ գիտեր եւ չեմ ուզեր մտածել: Ծիշո՞ր ասոր համար է որ եւրօթեանս դռներն ու պատուհանները փակած կը փորձեմ ապրիլ: Ծիշո՞ր ինչպէս կ'ընէ այստեղի ժողովուրդը: Այսօր Թումանեան փողոցէն իջայ հասնելու համար Արթ Պրիճ (Աբովեանի վրայ). ճամբան կը դիտել անցորդները, բայց արդէն ուրիշ լոյսով, տարբեր նայուածքով, գալիքին կամ իմ յոռետեսութեանս լուսարձակով: Եթէ այսօր մէկուկէս-երկու միլիոն մարդ կ'ապրի Յայաստանի մէջ, կրնա՞յ ըլլալ որ 21-րդ դարուն առաջին կէսը չլրացած, նոր եւ շատ անելի վատ, շատ անելի խուժողուժ ջարդ մը տեղի ունենայ:

Յետոյ կը մտածեմ՝ անելի քան չորս հազար տարի է կ'ապրինք, ապրած ենք, շատ ծանր պարագաներ ունեցած ենք եւ անապրելի պայմաններու մէջ ապրեր ենք, չորս հարիւր թէ անելի տարիներ մնացեր ենք տարբեր տիրապետութիւններու տակ, բայց մնացեր ենք, ապրեր ենք ու բարգաւաճեր: Այս փորձութիւնն ալ պիտի անցնի:

Դժբախտաբար սակայն այս բոլորը համոզեցին մեզ, որ մեր մարդկային տեսակը միայն այն չէ, որով համոզուած էինք՝ աշխատասեր,

ՄՈՒՇԵՆ - ԴԱՄԱՍԿՈՍ ԶԱՅՐԵՆԱՍԵՐ ՊԵԿԸ՝ ԶՕՐ. ԶՐԱՆԴ ՄԱՆՈՅԵԱՆ

Դոկտ. Արսայր Մանճեան

1975-ին, պատուելի Սարգիս եւ Մարի Պապիկեաններու բնակարանն էի, որ կը գտնուէր Սուրիոյ մայրաքաղաք Դամասկոսի մէջ:

Մեծ Եղեռնի 60-ամեակին առիթով գծանկարներու ցուցահանդէսի պատրաստութեան քննարկումը կը կատարէիք:

Բնակարանին դուռը թակուեցաւ եւ ներս մտաւ բարձրահասակ, պայծառ դէմքով, պարծենկոտ գիւտորական մը՝ գաւազանը ձեռքին:

Տանտէրը ներկայացուց այցելուն՝ «Ծանօթացէ՛ք, Զրանդ պէկն է» ըսելով:

Ինծի համար պատմական նշանակելի առիթ էր տեսնել մշտցի գորավարը, որուն մասին յաճախ

Յարցուցի իր գործած շրջանին Լաթաքիոյ նահանգին մէջ յառաջացած որոշ հարցերու մասին, որոնք ինծի անհասկնալի մնացած էին, ինչպէս օրինակ՝ կրօնական առաջնորդի մը ձեռքակալումը եւ այլն:

Արդար ու դիւանագիտական էր իր պատասխանը եւ համապատասխան օրէնքի կարգին:

Ուզեցի իմանալ Սուրիոյ նախագահ Զաֆէր ալ-Ասատի մասին իր կարծիքը:

Թոշակառու գորավարը ըսաւ, որ նախագահ Զաֆէր ալ-Ասատ յատուկ յանձնարարութիւն տուած էր նախագահական գրասենեակի անձնակազմին, որ զօր. Զրանդ Օհանսի դիմումներուն դրական

կը խօսէին սուրիացիք, մասնաւորապէս՝ Լաթաքիացիք:

Զրանդ պէկն էր խորիտ հասակով դիմացս կանգնած գիւտորականը, Դամասկոսի Վարդ թաղի բնակիչ (արաբերէն՝ *հարէթ Ուարտ*):

Մշտցի Զրանդ Մալոյեան ծնած ու մեծցած է հայ կաթողիկէ ընտանիքի մէջ, ապա ուսանած է Վենետիկի Սուրբ Ղազար վանքը, որմէ ետք Պոլսոյ Ֆրանսական Ֆրերներու վարժարանը: Զետեւած է իրաւաբանութեան ճիւղին, ապա յաճախած է թրքական Սուլթանիէ վարժարանը, ուր ստացած է գիւտորական ուսում, իսկ 1914-ին գործուղուած է Եգիպտոս: Սուլթի մէջ գերի ինկած է անգլիացիներու մօտ: Գերութենէ ազատելով ծառայած է Կիլիկիոյ ֆրանսական բանակին՝ իբրեւ թարգմանիչ, ապա ոստիկան սպայ:

1920-ին, անդամակցած է ֆրանսական հայկական Լեգիոնին: Սուրիոյ անկախութենէն ետք, միացած է Սուրիոյ բանակին:

Սուրիոյ Զանրապետութեան նախագահ Շուքրի Զուլայիի նախագահական հրամանով նշանակուած է Սուրիոյ Ոստիկանութեան ընդհանուր հրամանատար:

Սուրիոյ նոր պատմութեան մէջ առաջին անգամն էր, որ հայ մը կը զբաղեցնէր այս մեծ պաշտօնը:

Ես 25 տարեկան էի, իսկ գրուցակիցս 80-ամեայ տիպար հայ անձնաւորութիւն մը, որ հակառակ յառաջացած տարիքին, ուներ լերան նման վեհութիւն ու պայծառ միտք:

պատասխանէն ու աջակցին անոց իրագործման:

Գիտէի, որ գորավարը մարդասեր էր նաեւ ու օգնութիւն կը ցուցաբերէր որեւէ կարիքաւոր դիմողի: Երբ ծանօթացաւ գծանկարներու, բարձր գնահատեց զանոնք, իսկ 24 Ապրիլին ներկայ եղաւ Դամասկոսի Զամագային Զայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան հովանաւորած ցուցահանդէսին, որ նուիրուած էր Զայոց Տեղասպանութեան 60-ամեակին:

1978-ի ամրան լսեցի գորավարին մահուան գուժը: Պետական ու ազգային յուղարկաւորութիւն կատարուեցաւ այս մեծ հայրենասէրին, հայ արի գորավարին:

Թաղման կարգը կատարուեցաւ Դամասկոսի հայ կաթողիկէ եկեղեցւոյ մէջ, Գերշ. Տէր Յ. Արևաութեանի եւ Զալէպէն ժամանած Բերիոյ Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տէր Սուրեն Ս. Արք. Գաթարոյեանի ներկայութեամբ:

Զօրավարին վերջին հրաժեշտ տալու եկած էին հանգուցեալին մարտական թոշակառու սպաները եւ հոծ բազմութիւն մը:

Զետագային այցելեցի գորավարին շիրիմը, որ կը գտնուի Դամասկոսի հայ կաթողիկէ համայնքի գերեզմանատան մէջ, յարգանքի տուրքս մատուցելու անոր յիշատակին:

Ան, որպէս գիւտորական, իր սխրանքներով անմոռանալի էջ մը արձանագրեց Սուրիոյ նորագոյն պատմութեան մէջ ու մշտապէս պիտի յիշուի:

ՍՈՖԻ ԱԼԻ ԵՒ ՂԱԶԱ ԱՐԹԻՆ ԿԻՍՈՒՄԸ ԽՆՁՈՐԸ

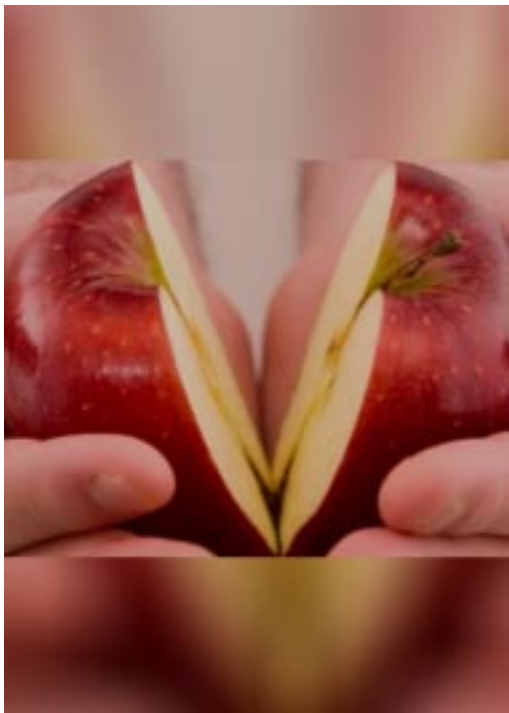

Սարիա Պոտիկեան-Գայթանճեան

Գարնան առաջին ծաղիկները արդեն սկսած էին բացուիլ: Յարութիւն չորս տարեկան մանչուկ էր եւ չէր գիտեր, թէ ինչ կը պատահեր իր շուրջ՝ իրարանցում, պոռչտուք, քաշկռտուք: Յարութիւն մօրը պատուէրին համաձայն, բռնած էր անոր փէշէն ու կը քալէր, կարծելով թէ պտոյտի ելած են:

Այս ինչ պտոյտ էր, որուն կը մասնակցէին այսքան մեծ թիւով մարդիկ, գրեթէ բոլոր գիւղացիները՝ ծանօթ թէ անծանօթ կը քալէին իրենց հետ: Ճամբան երկարեցաւ, Յարութիւն յոգնեցաւ եւ ոճէ փոքրիկի նման ջուր եւ ուտելիք պահանջեց, մինչ եղած սնունդը սպառած էր:

Յարութիւն անդրանիկ գաւազն էր ուրճացի Գրիգոր Տէմիրճեանին՝ «Տէմիրճի Գրիգոր»-ին: Գրիգոր նշանաւոր երկարագործ, բայց մանաւանդ գինագործ էր: 1915-ի Ապրիլ ամսուն ինք եւ բոլոր գիւղացիները ստիպողաբար տեղահան եղան իրենց տուններէն, երբ թուրք գինուորները խուճեցին գիւղ եւ սկսան հայերը դէպի անկայտ ճանապարհներ քարտէլ: Շաբաթ մը քալելէ ետք, այրերը կիներէն ու մանուկներէն բաժնեցին եւ իւրաքանչիւր կարաւան իր ճամբան տարբեր ուղղութեամբ շարունակեց: Այրերուն ճանապարհը անկայտ էր, իսկ կիները ուղղեցին սուրիական սահմաններ:

Յարութիւն մօրը փէշէն բռնած կը դիտեր ուրբամսեայ շէկ մագերով, կապուտաչեայ իր փոքր եղբայրը, որ մօրը հօրաքրոջ աղջկան գիրկն էր եւ կը հեռանար իրենցմէ:

– Զեմ ուզեր գաւազն օտարին երթայ, չեմ ուզեր իմ մահէն ետք օտարանայ, – կ'ըսէր մայրը՝ պատուիրելով իր ազգականին ջրհոր նետել գաւազն: Մայրը անօթի ու ծարաւ, հիւանդութենէն մաշած, գիտեր թէ իր վերջին ժամերը կ'անցնէր գաւազներուն հետ եւ կը մտահոգուէր, որ իր մահէն ետք ի՞նչ պիտի ըլլար անոնց ճակատագիրը:

Երբ անոնց կարաւանը կ'անցնէր ջրհորի մօտէն, Յարութիւնին մօր ազգականը մօտենալով ջրհորին նետեց մանուկը: Ան ջուրին երեսը երեք անգամ ծփալէն ետք սուզուեցաւ խորը: Կատարուեցաւ մօր խնդրանքը: Աստուած իմ, այդ ինչ տեսարան էր: Բայց մայրը Յարութիւնին ձեռքը բռնած շարունակեց իր ճամբան առանց իսկ ետին նայելու, որովհետեւ գիտեր թէ գոնէ գաւազներէն մէկը ապահով է այլեւս եւ պիտի չմնայ թուրքերուն ձեռքը:

Քիչ թէ շատ քալելէ ետք, արդէն Յարութիւնի մայրն ալ ուշաթափ ինկաւ գետին եւ իր վերջին շունչը փչելէն առաջ քանի մը անգամ կրկնեց. «Ղո՛ւն Յարութիւն Տէմիրճեանն էս, Գրիգոր Տէմիրճեանի գաւազնը, Ուրֆայէն»: Ետքը աչքերը փակեց առյաւել:

Մօրը մահէն ետք, Յարութիւն շարունակեց իր ճամբան՝ անտէր, մի՛նակ, աչքերը թաց եւ պղտոր, միշտ ապրելով նախորդ օրերու քաղցր յիշատակները եւ յիշելով իր մօր վերջին խօսքերը:

Սակայն Աստուծոյ նախախնամութիւնը եւ բարի հրեշտակը չէին հեռացած Յարութիւնէն: Սուրիոյ սահմանները անցնելէ ետք, տեղահանուածները տեղացի արաբներու

գիւղեր մտան, գիւղապետերէն մէկը տեսնելով Յարութիւնին ցաւալի վիճակը եւ տկար մարմինը թուրք գինուորներուն քանի մը ոսկի վճարեց եւ գնեց որբը:

Տերունա Կուլոյի գիւղապետը բարեսիրտ անձ մըն էր, սիրեց փոքրիկը իր գաւազնի պէս, նոյնիսկ խոստացաւ, որ ապագային գինք պիտի դարձնէ իր փոխանորդը: Սոֆի Ալի կոչեց գայն, բայց միշտ յիշեցուց անոր հայ ըլլալը, որպէսզի չկորսուցնէ իր ինքնութիւնը: Սոֆի Ալի շարունակեց իր կեանքը Տերունա Կուլոյի գիւղապետին խնամքին ու դաստիարակութեան ներքեւ:

Տէմիրճի Գրիգորը բաժնուելով իր ընտանիքէն, միւս գիւղացիներուն նման, քալեց գիշեր ու ցերեկ, օրեր ու շաբաթներ: Ան կրցաւ փախչիլ թուրքերէն ու տեղէ տեղ թափառելով երկար ժամանակ փնտռեց իր ընտանիքը, յուսալով, որ գոնէ կը գտնէ անոնցմէ մէկը: Զինգ տարի ետք յուսահատեցաւ եւ փորձեց դառնալ իր սովորական կեանքին ու աշխատանքին: Ծանօթացաւ հայու հիի մը հետ, որ նոյնպէս փրկուած էր գաղթէն, անոնք որոշեցին ամուսնանալ եւ հաստատուիլ Զալէպի հիւսիսը գտնուող Մուսպուճ գիւղը:

Գրիգոր եւ կինը ունեցան հինգ աղջիկ եւ մանչ գաւազն մը: Մանչը դարձեալ Յարութիւն անուանեցին: Տարիներ վերջ, Գրիգորի մահէն ետք, Յարութիւն գործի բերումով իր մօր եւ քոյրերուն հետ փոխադրուեցաւ Գամիշլի: Գամիշլի մէջ, իր գեղեցիկ ձայնին համար, ճանչցուեցաւ «Ղազալ Արթին» անունով: Ան զբաղեցաւ իր հօր արհեստով, ունէր նաեւ բեռնատար ինքնաշարժ մը եւ իր ժամանակը կ'անցնէր գիւղերու եւ քաղաքներու մէջ:

Օր մը Յարութիւն սրճարանի

սատ ձգած պատմութիւնը միւսը ամբողջացուց, պատմեցին ու պատմեցին, լացին ու խնդացին:

Ղազալ Արթին առաջարկեց իր եղբոր, որ միանայ իրեն, որ վերադառնայ իր ընտանիքին, իր արմատներուն, բայց Սոֆի Ալի մերժեց: Բացատրեց եղբոր, որ իրեն վստահուած էր այդ գիւղին տիրութիւնը եւ չէր կրնար իր «հօր»՝ արաբ շէյխին, տուած խոստումը դրժել: Բայց խոստացաւ, որ եթէ մանչ գաւազն մը ունենայ, պիտի ուղարկէ գայն իր հօրեղբոր մօտ, որպէսզի իր կեանքը ապրի իբրեւ հայ եւ կրկին չկորսուի:

Եղբայրները բաժնուեցան իրարմէ դարձեալ տեսնուելու յոյսով:

Անցան տարիներ: Ղազալ Արթին իր ընտանիքին հետ փոխադրուեցաւ Քանաթա, իր հետ տանելով լաւ եւ վատ յուշերը:

Արդեօք այսպէ՞ս պէտք էր վերջանար այս պատմութիւնը:

Այսպէս կը հարցնէր տիկ. Սեդա Օհանեան, որ Ղազալ Արթինին քրոջ աղջիկն է: Իր մօրմէն լսած այս պատմութիւնը թարմ մնացած է միտքին մէջ: Կը պատմէր յուզումով ու թաց աչքերով: Այնպէս ինչպէս լսած էր իր մօրմէն:

Տարիներ առաջ տիկ. Սեդա իր բարեկամներէն տեղեկացած էր, որ Զալէպի մօտ գտնուող Ռամուսէ շըրջան (ուր մեծաթիւ հայ արհեստաւորներ կ'աշխատէին) այցելած է արաբ օտարական մը եւ հարցուցած է «Ղազալ Արթին» անունով մէկու մը մասին: Արթինին ծանօթները պատասխանած են, որ փնտռուածը վաղուց ճամբորդած է Քանաթա: Օտարականը յուսահատ հեռացած էր:

Տիկ. Սեդա մինչեւ այսօր երկմտանքի մէջ է: Կրնայ՞ ըլլալ, որ այդ անձը Սոֆի Ալի եր կամ անոր մանչ գաւազնը, որ եկած էր փնտռելու իր հօրեղբայրը եւ իր խոստումին համաձայն միանալու անոր:

Տիկ. Սեդան յուսահատ չէ եւ կը հաւատայ, որ այս պատմութիւնը այլ վերջ պիտի ունենայ, կը հաւատայ, որ այս յօդուածը իրատարակուելէն ետք, անձեր պիտի գտնուին, որոնք պիտի հասնին Սոֆի Ալիին եւ միացնեն երկու եղբայրները:

ԱՅՍ...

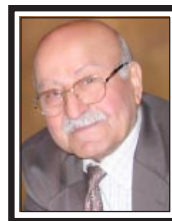
Սկիզբ՝ էջ 7

ագնիւ, ստեղծագործ, ստեղծարար, այլ նաեւ ամենավատ տեսակն է, որ իր հայրենիքն անգամ, իր հողն անգամ, իր ծնողն անգամ կը ծախէ, կը լրտեսէ, կը դաւաճանէ նիւթականի համար, կամ ուժի, տիրապետելու

համար: Չարմանալիս այնք, որ նման մարդիկ կը մոռնան թէ կայ՞ մահը, որուն առջեւ բոլորս հաւասար ենք՝ միլիոնատերը իր միլիոններն ու աղքատը իր տառապանքը հոս պիտի թողու եւ բոլորս պիտի հեռանանք նոյն այն վիճակով, որ եկանք:

Մինչ այդ սակայն ապրիլ պէտք է ու ես չեմ գիտեր թէ ինչպէ՞ս պիտի ապրինք այսօր:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ Հանգուցեալ ՎԱՐԴԱՆ ՀԱՄՊՈՅԵԱՆԻ

Հանգուցեալի մահուան Ա. տարելիցի հոգեհանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակի, 5 Յունիս 2022-ին, յաւարտ Ս. Եւ Ամմահ Պատարագի, Ս. Քառասնից Մանկանց Մայր եկեղեցւոյ մէջ, Սալիպէ - Զալէպ:

ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳԸ ԶՂՋՈՒՄԻ ՀՈԳԻՆ Է

Թարգմանեց՝
Լեւոն Վրդ. Եղիայեան

Սուրբ Յովն Բրիստոսի արիւնէն առնելով՝ կը մաքրէ ու սրբէ մեզ, ինչպէս մեր Տէրը՝ Յիսուս Բրիստոս ըսաւ անոր մասին. «Անկազիս պիտի փառաւորէ, որովհետեւ ինչ որ ինձմէ առնէ՝ պիտի յայտնէ ձեզի» (Յի 16.14): Եւ Սուրբ Յովն միայն զոչումով լի սրտին մէջ կը գործէ, ինչպէս որ Դաւիթ մարգարէն կ'ըսէ ապաշխարութեան սաղմոսին մէջ. «Ուզած զոհող զոչումով լի հոգի մըն է, ո՛վ Աստուած, հետեւաբար մի՛ մերժեր զոչումնալից եւ ընկճուած իմ սիրտս» (Սղ 51.17):

Երբ Սուրբ Յովն կը տեսնէ, որ մարդ անհանգիստ ու տխուր է իր գործած մեղքերուն համար, այն ատեն կը սկսի զինք սրբել: Իսկ երբ տեսնէ, որ մարդ անկեղծօրէն կը ցաւի, կը տառապի, իր անձը կը խոնարհեցնէ Աստուծոյ առջեւ եւ կու լայ իր մեղքերուն համար, զինք կը մաքրէ իր զոչումին ու խոնարհութեանը համար: Որովհետեւ Սուրբ Յովն է ամբողջապէս մաքրողն ու սրբողը: Սուրբ Յովնին կրակն է, որ կը սրբէ ու կը մաքրէ մարդս իր մեղքերէն ու ապականութենէն:

Եւ մարդ ի՞նչպէս կը զոչայ ու կ'ընկճուի: Չոչումի եւ սրտի ընկճման համար ամենագեղեցիկ օրինակը Նիկուեացիներու օրինակն է: Անոնք քուրճ հագան, մոխրի վրայ նստեցան եւ երեք օր ծոմ պահեցին, ոչինչ կերան ու խմեցին, այլ լացին Աստուծոյ առջեւ: Աստուած ալ ողորմեցաւ անոնց, ներեց իրենց մեղքերը եւ իր բարկութիւնը վերցուց իրենց վրայէն: Այս է Աստուծոյ առջեւ խոնարհ ըլլալու, զոչալու եւ փշրուելու հասկացողութիւնը: Այս կերպ զոչումէ, որ կը մղէ Սուրբ Յովն, որպէսզի Բրիստոսի արիւնէն առնելով՝ լուայ մեզ: Բնականաբար ծոմապահութիւնն

ու խոնարհութիւնը չեն, որ մեր մեղքերը կը ներեն եւ կամ փրկագինը կը վճարեն, այլ Յիսուս Բրիստոսն է, որ զայն խաչին վրայ վճարեց իր արեան հեղումով ու մարմինի պատարագումովը:

Շնորհքը զոչացող, կուրծքը ծեծող ու իր անձը Աստուծոյ առջեւ փշրող եւ խոնարհեցնող մարդոց մէջ կը գործէ, ինչպէս ըրաւ մաքսաւորը. «**հեռուն կեցած, աչքերը առանց վեր բարձրացնելու՝ կուրծքը կը ծեծեր եւ կ'ըսէր. «Աստուած, ներ՛ մեղաւորիս մեղքերը»**» (Ղկ 18.13), որովհետեւ որքան ծանրանայ մեղքը, այդքան աւելիով հարկ է որ մարդ փշրուի ու խոնարհի Տիրոջ առջեւ:

Յետեւեալը կը կարդանք Աստուածաշունչին մէջ. «**Ձեր սրտերը պատռեցէ՛ք եւ ո՛չ թէ ձեր հանդերձները: Ձեր Տէր Աստուծոյն դարձէ՛ք. քանզի անկա ողորմած ու գթած, երկայնամիտ ու բազումողորմ է ու չարիքի համար կը զոչայ»**» (Յվ 2.13): Նոր Կտակարանին մէջ ասիկա կը նշանակէ կատարուած մեղքին համար լալ, հեծեծել եւ մեր ցաւին ի տես մեր սիրտը պատռել, այս բոլոր կերպերը կը յանգին Սուրբ Յովնին դէպի մեզ մղելու, որպէսզի Բրիստոսի արեան շնորհիւ մեզի տայ քանութիւն եւ թողութիւն:

ԱՊԱԾԵԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԵՏ ԿԸ ԶԱՄԵՍԱՏՈՒ

Դաւիթի ապաշխարութեան մէջ տեսանք, թէ ինչպէս անկա իր մեղքը խոստովանեցաւ Նաթան Մարգարէին առջեւ, որովհետեւ ապաշխարութիւնը խոստովանութեան հետ կը համեմատուի: Եւ եկեղեցւոյ մէջ խոստովանութեան խորհուրդին նպատակն է, որ մարդ մեղքերու թողութիւն գտնէ եւ ստանայ: Խոստովանահայրէն արձակումը ստանալէն ետք է միայն, որ ենթական կը մօտենայ Սուրբ Խորհուրդին եւ կը հաղորդուի Տիրոջ մարմինով ու արեամբ, որպէսզի թէ՛ ներում ստանայ եւ թէ՛ ալ՝ յաւիտենական կեանք: Քանի որ մեղքը մահուան գործօնը մտցուց իր կեանքին մէջ, ահա թէ ինչու անկա կեանք կը խնդրէ Տիրոջ մարմինէն ու արիւնէն:

ԱՊԱԾԵԱՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱԿԱՅՐԸ

Չոչումի եւ ապաշխարութեան լաւագոյն տեղը առանձնապայրն է, ինչպէս նաեւ Սուրբ Պատարագի ու հոգեւոր հաւաքներու պահերը, ուր մարդ կը փորձէ իմաստութեամբ վարուիլ եւ ոչ թէ իր կեանքն ապրի այն աստիճանի տխրութեամբ ու տառապանքով, որ մարդիկ յոգնին իր ոճէն ու տեսքէն:

Մարդ երբ ամբողջ պատարագի ժամանակ իր մեղքերուն համար կուլայ, անկարելի է, որ դուրս գալէ ետք կատակէ, եւ ասիկա բնական արդիւնք է: Այլ, երբ անկա դուրս գայ՝ մարդիկ անոր դէմքին վրայ յատուկ փայլք մը եւ կամ ժպիտ մը պիտի նշմարեն, եւ ան պիտի չշարունակէ տխուր մնալ: Կ'ուզենք ըսել նաեւ, թէ մարդ չի կրնար իր խոր տխրութեան

ՍՈՒՐԲ ՅՈԳԻԴ ԹՈՂ ՆԵՐԳՈՐԾԷ

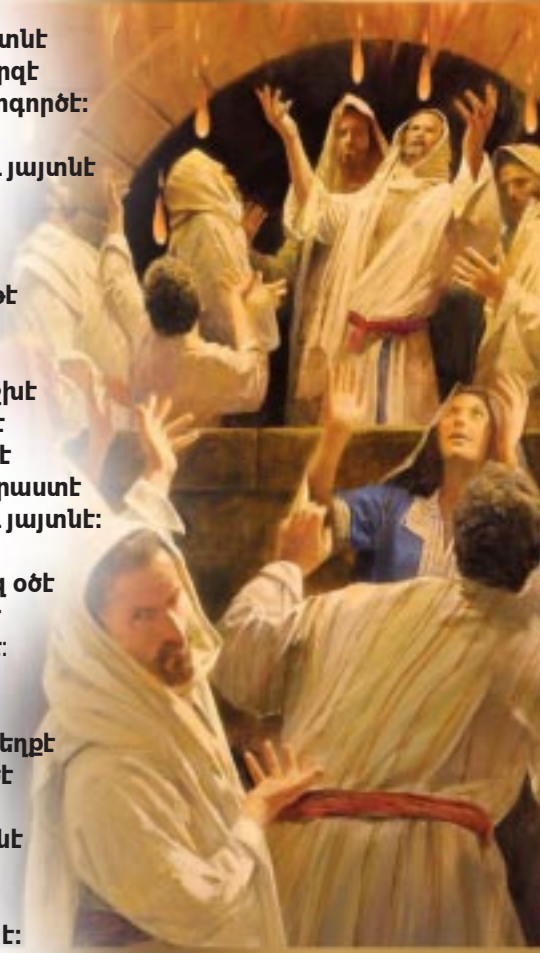
Խորեն Զինյ. Պերթիզեան

**Սուրբ Յովն, Տէ՛ր, թող ներգործէ
Մեր առօրեան ծաղկեցնէ
Շնորհքներով բարեգարդէ
Իմաստութեամբ առաջնորդէ
Կարծրասիրտը դարձի բերէ
Վհատածը մխիթարէ
Տրտմած մարդուն յոյս ներշնչէ
Սուրբ խօսքերդ յիշեցնէ
Ձերմ աղօթել սորվեցնէ
Բարի կամքդ ընդմիշտ յայտնէ
Արքայութեան հասցեն պարզէ
Սուրբ Յովն, Տէ՛ր, թող ներգործէ:**

**Սուրբ Յովն, Տէ՛ր, փառքդ յայտնէ
Խուլ խիղճերը արթնցնէ
Անկեայները վերականգնէ
Մոլորածը կեանքի կողմէ
Մութն ելքի ճամբայ հարթէ
Պարգեւներով օժանդակէ
Ներաշխարհներ լիացնէ
Յաւերթախօս զանձեր բաշխէ
Սրբադրոշմ տաճար կերտէ
Յոգեւորոգ միտք փոխանցէ
Բարեպաշտներ թող պատրաստէ
Սուրբ Յովն, Տէ՛ր, փառքդ յայտնէ:**

**Սուրբ Յովն, Տէ՛ր թող մեզ օծէ
Մեր ներսիդը մաքրագործէ
Բնակութիւն ալ հաստատէ:
Յողեղէն ենք, անօթ կաւ
Սուրբ Յովնով օր ըստ օր
Յառաջ կ'երթանք, հեռու մեղքէ
Քանզի Յովն երբ ներգործէ
Տիրոջ Սէրը կը հռչակէ
Մարդն ալ չարին դէմ կը դնէ
Տիրոջ փառքը կը գովերգէ
Ու հաւատքով կը վկայէ
Թէ Տէր Յիսուս միակ յոյսն է:**

**Սուրբ Յովն, Տէ՛ր, թող ներգործէ
Մեզի համար բարեխօսէ
Ձայնը խօսուն արձագանգէ
Խոր զոչումի հրաւիրէ
Վերանորոգ թափով գինէ
Յաղթագնաց երթին օգնէ
Առաքիկ վարքի կանչէ
Կեանքերը մեր այլակերպէ
Մեր կոչումը հաստատ պահէ
Յոգեգալուստ ապրեցնէ
Երբ Սուրբ Յովն բարեգործէ
Մեզ պտղաբեր կը դարձնէ:**

զգացումներէն յանկարծակիօրէն փոխուիլ դէպի ուրախութեան զգացումները:

Այդ պատճառով ալ, երբ մարդ իր մեղքերուն համար կը ցաւի ու արցունք կը թափէ, շատ յաճախ ժամանակ պիտի գայ, երբ պիտի ուրախանայ, եւ մարդիկ ալ իր ուրախութեամբ համար պիտի ուրախանան ու ցնծան: Սակայն Սուրբ Յաղորդութիւն ստանալէ եւ կամ զոչալէ, անձը հաշուետուութեան ենթարկելէ եւ կամ խոստովանելէ ետք պէտք է զգուշանաք շատ խնդալէ եւ կատակելէ, որովհետեւ պահեր կան, երբ մարդ կը զգայ, որ յատուկ ապաշխարութեան զգացումներ կ'ապրի ու կը փորձարկէ, ինչ որ բնաւ յարմար պիտի չըլլայ, որ կորսնցնէ զանոնք:

Ատոր համար ալ աւելի լաւ է, որ երբ մարդուն առիթ ընծայուի, որ հաղորդուելէն անմիջապէս ետք իր տեղը վերադառնայ, կեդրոնանայ, մտամփոփուի եւ իր անձին հետ խաղաղ ու լուռ պահիկ մը ապրի, կարենայ աղօթել եւ երախտապարտ ըլլալ Աստուծոյ իր տուած բոլոր բարիքներուն ու շնորհքներուն համար եւ մարդոց հետ հանդիպումն ու գրոյցը յետաձգէ:

«ԵՌԱԲԼՈՒԻՐԷՆ...
ԴԷՊԻ ԱՊԱԳԱՅ»

Կարո Վ. Մանճիկեան

Մայիս ամսուն 25-ն է, արդէն Երեւան հասած ենք՝ մասնակից ըլլալու Զամագայինի 3այ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան պատգամաւորական ժողովին:

Նախքան ժողովի պաշտօնական բացումը, առաւօտեան ժամը 9:00-ին, պատգամաւորներս կը տեղաւորուինք մարդատար ինքնաշարժներուն մէջ ու կ'ուղղուինք Եռաբլուր, Նահատակներու «բնակավայր»:

Չուարթնոց օդակայանէն Երեւան ճանապարհին, մեր հայեացքները, առանց փնտռուելի կ'իյնան Նահատակներու շիրիմներուն հովանի ընող Զայաստանի ու փոքր մասամբ Արցախի Զանապետութիւններու եռագոյն դրոշներով ողողուած բարձրութիւններուն վրայ:

Եռաբլուր գացող մեր մարդատարը դանդաղօրէն, բայց յամառօրէն կը բարձրանայ եռաբլուրի գագաթը ու կանգ կ'առնէ հսկայ քարաշէն կոթողին մօտ:

Գագաթէն մեր առջեւ բացուած տեսարանը կը յորդէր «գեղեցկութեամբ»: «Դիմացն Արարատ...», թախծոտ, սիրտ ու կոկորդ պրկող «գեղեցկութեամբ»: Մահ ու Նահատակութիւն ժայթքող «գեղեցկութեամբ»:

Չուարթնոց կ'ուղղուինք այնտեղ՝ 2020-ի Արցախեան 44-օրեայ պատերազմին ինկած Նահատակներու տեղամասը:

Այդ բաժնի կեդրոնական մասին վրայ բարձրացած է Նահատակներու այդ հոյլին նուիրուած յուշակոթող մը:

Ակնյայտ է, որ բիրաւոր Նահատակներուն պարագաները, այնտեղ, յաւիտենական քունի մտած իրենց հարագատները (ըլլան անոնք ամուսիններ, հայրեր, եղբայրներ, զաւակներ...) կը փորձէին յաւիտենականացնել իրենց ենթագիտակցութեամբ... անոնց համար սարքելով շքեղ շիրիմներ:

Մահուան շքեղութիւն: Մահ ու շքեղ շիրիմներու հայկական փարատոքս՝ հակասութիւն:

Յուշակոթողին կից ու շուրջ բոլորը հաւաքուած ականջալուր կ'ըլլայ միութեան շրջանաւարտ Կեդրոնական Վարչութեան ժողովի մեկնարկի բացման խօսքին, Եռաբլուրէն, ընկ. Սկրտիչ Սկրտիչեանին կողմէ արտասանուած:

«Աւարտած փուլի մը, Նոր քառամեակի մը դիմաւորութեան շեմին, այս մեկնարկը խոստումալից եւ ուրախ հանգրուանէ մը սկսելու փոխարէն, կը սկսի մեր ազգային ողբերգութեան «վկաներու» հաւաքական դամբարանէն, սակայն Նոր կամքով, Նոր կորովով, յարթամակի հասնելու Նոր վճռակամութեամբ»: Այս բառերով ու գաղափարներով սկսաւ ան իր խօսքը:

Ապա ընդգծեց՝ «Զասարակաց (իմա՝ ազգին ու հայրենիքներուն...) համար գոհաբերուած կեանքերուն յարգանք մատուցելու իրողութիւնը հայութեան նկարագրին ու մշակոյթին կը պատկանին: Անոնց յարգանքի ու երախտագիտութեան արտայայտութիւն է, գաղափարական, նիւթական ու այլ առաւելութիւններ ընծայած մեր հայրողիները մեծարելու քայլ է...»:

Ապա ան ընդգծեց՝ «Իմացեալ մահով» անմահութիւն գտած Նահատակներուն ազգին անմահութիւն պարգեւելու կտակը անցած է մեզի...»:

«Եռաբլուրը մահաստան է», ընդգծեց ան. «ափսոսանքի պահեր ապրելու, բայց միաժամանակ կեանքի վերադառնալու աղբիւր է...»:

Խօսքը եզրափակելով ըսաւ. «Զամագայինի Պատգամաւորական ժողովը, որ միութեան գերագոյն ժողովն է, մահաստան Եռաբլուրէն՝ աւելի լաւ օրեր դիմագրաւելու կամքով ընթացք կու տայ Նոր քառամեակին»:

Ամէն մէկս իր յուզումներուն մէջ պլլուած, խմբակներով ման կու գանք շիրիմներուն մէջէն, որոնելով մեր ճանչցած ու չճանչցած Նահատակներուն՝ Յարութ Բանոյեանի, Մոսիկ Սեբէմեանի ու Յակոբ Ասթարճեանի, սուրիահայ Նահատակներուն շիրիմները:

Այստեղ, մեզի հետ է Շուշիի «Վարանդա» մանկապատանեկան երգչախումբի բազմամեայ ղեկավար Չաքար Զեյնշեանը, որ կ'որոնէ իր արցախցի, երկուան «Վարանդա»ի պատանի երգող, այժմ որպէս Նահատակ Եռաբլուրի մէջ ննջած իր աշակերտները, կամ անոնց ողջ մնացած պարագաներուն (քոյր, եղբայր...) հետ տասնեակ մը այլ շիրիմներ:

Այնտեղ՝ Եռաբլուրը միայն մենք՝ Զամագայինականներս չէինք եկած այցելելու Նահատակներուն շիրիմները: Տասնեակներ եկած են իրենց յաւիտենական հանգիստը գտած մարտիրոսներու այցելութեան, խունկ ու մոմ վառելու...:

Չայեացքս, թաց նայուածքս, շիրիմներուն մէջէն բարձրացած՝ եռա-

գոյն դրոշներուն ընդմէջէն կ'իյնայ մշուշապատ Արարատին վրայ: Ան դարաւոր ու լուռ վկան է հայութեան բազմադարեան արեւշատ ու լուռ օրերուն:

Մեր հոգիներուն պրիսմակին ընդմէջէն պարզօրէն կը տեսնենք, որ Արարատը՝ Մեծ Մասիսը տխուր ու թախծոտ է, թէկուզ արեւաշող ու մշուշին մէջէն փայլող սեգ գագաթը վաղուան ճերմակ ու վառ արշալոյսի մը գաղտնի փայլքը կը սփռէ իր վիհերէն ու խորշերէն:

Արարատը թախծոտ ու տխուր է, որովհետեւ Զայաստանի Զանապետութեան մերօրեայ վարչախումբը անառիկ Արցախի Զանապետութեան տարածքին մեծ մասը, կամովին, նախածրագրաւորումով յանձնած է ոսոխին, թուրքի Կովկասեան տեսակին՝ ազերիին, ու փոխանակ համագային ուժերու լարումով 107 տարիներ առաջ Զայոց Մեծ Եղեռնի բիրաւոր Նահատակներու արեամբ ներկուած Արեւմտեան Զայաստանի բռնագրաւուած հողերու պահանջատիրութեան դիմելու, ապագային ու պարտուողական կարգախօսերով պատրաստ ու հետամուտ է Արցախի մնացեալ մասը, Սիւնիքի ու այլ հայաստանեան տարածքները նուիրելու ոսոխներուն, ազերիին ու թուրքին:

Արարատը ինչպէ՞ս կրնայ ուրախ ըլլալ, երբ ականատես է, թէ ինչպէ՞ս Զայաստանի Նորակազմ թէ Նորով համալրուած, թրջաբարոյ ոստիկանութիւնը, թուրքին յատուկ վայրագութեամբ, «ասֆալտին կը փռէ» ընդդիմութեան խաղաղօրէն բողոքող ցուցարար հայրողիները, որոնց պահանջն է պահել ու պահպանել հայրենիքը՝ Զայաստանն ու Արցախը ու կասեցնել ապագային վարչախումբին ընթացքը...:

Արարատը ինչպէ՞ս կրնայ գորշ, թախծոտ ու տխուր չըլլալ, երբ ականատես կ'ըլլայ զինք բռնագրաւող, իր դարաւոր թշնամիին կամքի գործադրման հայ սեպուած խումբի մը ձեռամբ, երբ ականատես է հայութեան լիցքաթափումին եւ ուժացման գործընթացին, երբ կը տեսնէ, որ ազգն ու հայրենիքը մաշումի ու գառնափի ուղիին վրայ կը տատանին:

Արարատը թախծոտ ու տխուր ըլլալու դեռ հազար ու մէկ պատճառ ունի: Բանաստեղծ Գեորգ Էմին խորհրդային օրերուն գրուած «Գնա Կռունկ» բանաստեղծութեան մէջ գովքը հիւսելով Խորհրդային Զայաստանին կ'ըսեր.

«Եւ նախանձից Մասիսն անգամ,
Թեքուել է որ Արաքսն անցնի...»:

Այսօր Սիւն ու Մասիսը շփոթած են ու շուարած՝ Արաքսն անցնելու, թէ Զայաստանն ու հայրենիքը լքելու ու պանդխտանալու, երթալու ...

Մասիսը Նոյնիսկ վկայ է, որ նախանձի շատ բան ալ չէ մնացած: Ան իրագէլ է, որ հազար ու մէկ լոյսերու մէջ լողացող Երեւանի կերպարին տակ, թաղուած ու պահուած են սեւ ու մռայլ իրականութիւններ, իսկ այդ փայլքը մակերեսային պատրանք ու խաբկանք է: Ան Մասիսը իր խորաթափանց աչքերով տեսած է ու կը տեսնէ այն վիհը, գոր կը սպասէ հայութեան. գուցէ իր Մասիսի վիհերէն, որուն դժբախտաբար անհաղորդ են բազմաթիւ հայրողիներ:

Մենք բարձրադիր Մասիսին հայեացքին մէջ տեսանք այն, որ կ'անտեսնէ իշխանաւորները:

Տեսնել կը նշանակէ ներքուստ տառապիլ ու բաժնել Մասիսի վիշտն ու թախիծը:

Չարկ է լեցուիլ կամքով, լաւատեսութեամբ, վաղուան պայծառ արշալոյսի մը յոյսով ու լոյսով...:

Եւ այսպէս, Եռաբլուրի մէջ թաղուած մարտիրոսներուն շիրիմներուն, անոնց մէջ ծածանող եռագոյն դրոշներուն ու բոլորիս պահապան Մասիսին՝ Արարատին արձակած վաղուան լուսապայծառ արշալոյսի հեռանկարով կը վերադառնանք Երեւան սկսելու մեր՝ Զամագայինի գերագոյն ժողովը:

Չայութեան եւ Եռաբլուրի Նահատակներուն կտակը, թախիծն ու սուգը ետին ձգելով, լաւատեսութեամբ վաղուան դիմելու կանչն է:

Երեւան, 31 Մայիս 2022

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ

**Ի յիշատակ՝
Տարօն Տուրութեան
Հայրենակցական Միութեան
հին ու նոր ննջեցեալներուն**

Հոգեհանգստեան պաշտօնը պիտի կատարուի Կիրակի, 5 Յունիս 2022-ին, յաւարտ Ս. Եւ Անմահ Պատարագի, Ս. Քառասնից Մանկանց Մայր եկեղեցոյ մէջ, Սալիպէ - Զալէպ:

Յետ հոգեհանգստեան արարողութեան ցաւակցութիւնները պիտի ընդունուին «Ն. Աղբալեան» սրահէն ներս:

Ռաֆֆի Սիլահեան

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԿԵԱՆՁԷՆ

- Հայկաի հիթիհատ ակումբի վարչությունը ճալաա խումբին դեմ տեղի ունեցած մրցումեն ետք դադրեցուց պասքեթի տղոց խումբի սերպիացի մարզիչ Տերեանը, զինք փոխարինեց լիբանանցի վաստակաշատ մասնագետ Ֆուատ Ապու Շաքրա:

- Սուրիոյ պասքեթի ախոյեանութեան FINAL 4-ի մրցումներուն, Հոմսի մէջ Զարամեն 77-73 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Ուահտէն, ընդհանուր հանդիպումներու արդիւնքները հաւասարեցան 2-2-ով: Մրցումեն ետք, Դամասկոսէն ժամանած Ուահտէի համակիրները դաշտէն ներս վեճ ստեղծեցին եւ վնասի եւթարկեցին նստարաններն ու գոյքերը:

- Սուրիոյ ֆութպոլի տղոց առաջին հաւաքականը ժամանեց Տուպայ ու պիտի կատարէ ուսումնամարզական հաւաք մը, որուն ընթացքին տեղի պիտի ունենայ նաեւ բարեկամական մրցում մը Տաճիկիստանի հաւաքականին հետ:

- Անցեալ շաբթուան ընթացքին տեղի ունեցաւ Սուրիոյ ֆութպոլի Դաշտութեան ընտրութիւնը: Յառաջիկայ քառամեայ շրջանին համար դաշտութեան նորընտիր նախագահ դարձաւ Սալահ Ռամատան:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՌԵԱԼ ՄԱՏՐԻՑ ԴԱՐՁԱՄ ԵՐՐՈՊԱՅԻ ԱՐՔԱՅ

Շաբաթ երեկոն սովորական երեկոյ մը չդարձաւ ֆութպոլի մարզաւեր ժողովուրդին, մանաւանդ Սպանիոյ արքայական ակումբին՝ ՌԵԱԼ Մատրիտի համակիրներուն համար, որոնք իրենց պատմութեան մէջ 14-րդ անգամ ըլլալով յաջողեցան ձեռք ձգել Եւրոպայի բարձրագոյն «Չեմփիընզ Լիկ»-ի բաժակը: Փարիզի Սան Տենիի «Ստաթ տե Ֆրանս» մարզադաշտին վրայ տեղի ունեցած եզրափակիչ խաղը սովորական ժամէն կէս ժամ ուշ սկսաւ՝ Լիվըրփուլի համակիրներուն կողմէ ստեղծուած կարգապահական խախտումներուն հետեւանքով: Մրցումին, Սպանիոյ թագաւորական ակումբը 1-0 հաշիւով յաղթեց անգլիական Լիվըրփուլին: Միակ կողմ 59-րդ վայրկեանին նշանակեց պրագիցի Վինիսիուս ժուկիըրը:

Այդպիսով, ՌԵԱԼԸ այժմ երկու անգամ անելի գաւաթ ունի իր թանգարանին մէջ, քան իտալական Միլանը, որ բաւարարուած է միայն 7 բաժակով: ՌԵԱԼԻ գլխաւոր մարզիչ Գարլո Անչելոթին դարձաւ միակ մասնագետը, որ իր գլխաւորած ակումբներուն հետ կրցաւ չորս անգամ տիրանալ սոյն տիտղոսին: ՌԵԱԼԻ ֆութպոլիստներ՝ Կարիէթ Պելլ, Զարիմ Պենզեմա, Իսկո, Տանի Կարվախալ, Մարսելո եւ Լուքա Մոտրիչ կրկնեցին Զրիստիանո Ռոնալտոյի թունահիշը՝ 5-րդ անգամ յաղթելով «Չեմփիընզ Լիկ»-ին:

Աւելցնենք, որ աւարտական մրցումին լաւագոյն խաղացող ճանչցուեցաւ ՌԵԱԼ Մատրիտի դարպասապահ պելճիքացի Տիֆո Զուրթուան, որ կրցաւ փրկել խումբը ինը վտանգաւոր գնդակներէ:

ԽԱԶՐԱՌ (ՄԻ 392)

Պատրաստեց՝ Մարինա ԶիլԱբօշեան-Պօղիկեան

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1								■				
2					■						■	
3			■					■				
4					■							
5						■					■	
6						■			■			
7												■
8			■					■	■			
9					■					■		
10		■										■
11								■		■		
12	■											

Հորիզոնական

- 3օժարական: Նենգ:
- Ձողիք: Կաչուն:
- 5003: Անուշաքոյր ուռնի: Դանդաղ:
- Ձայնաւոր տառեր: Հակառակ՝ տառի մը դրացիները: Հակառակ՝ ծայր:
- Կրկնուած բաղաձայններ: Հակառակ՝ 38:
- Կրկնուած ձայնաւորներ: Տառի մը անունը: Հայ գուսան:
- Հակառակ՝ տգետ: Սալար:
- Կրկնուած ձայնաւորներ: Դե՛հ:
- Հակառակ՝ տառի մը դրացիները: Տարածքի միաւոր: Առարկայ:
- Արմատէն ջնջուած:
- Երկբարբառ: Մուհամետին փեսան:
- Պատկեր չընդունող, խորտակող:

Ուղղահայեաց

- Վիգէն Գլակի ճանչցուած անունը:
- Բեղմնաւոր, արդիւնաւետ: Ժխտական նախածանց:
- Ձայնանիշ:
- Շիկագոյն: Մանրագիր:
- Աշակերտ: Միջազգային կազմակերպութիւն մը:
- Կատաղի: Հակառակ՝ քաղցրահամ կարմիր պտուղ:
- Հակառակ՝ ալ՝ կոծր, ծածաներ: Լեւոն Շանթի երկերէն. «..... Մարդը»: Հայկական դիցարանի դպրութեան աստուածը:
- Իրերայաջորդ տառեր: Կրկնուած ձայնաւորներ:
- Արշակ Զօպանեանի նորավեպերէն, ուր կը նկարագրէ մարտիրոսուհիի մը կեանքը: Հակառակ՝ ռետնային դիրավառ շոճեփայտ:
- Անփոփոխ:
- Հակառակ՝ տարի: Բայական լծորդութիւն:
- Կործանարար, վնասակար: Կրկին:

ԽԱԶՐԱՌ (ՄԻ 391)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	ա	ր	2	ա	կ	վ	ո	ա	մ	ե	ա	ն
2	ն		ա	ր	ա	ս		գ	ա	ր	2	
3	մ	ա	տ	ե	ա	ն		հ	ն	մ	ո	
4	ա	մ			լ	ա		ա				լ
5	ր	ե		լ	ո	կ		մ	ա	ր	ա	լ
6	թ	հ		ա	ր	ա	մ	բ	ի	ր		
7		ի	ա		ա	ն	ն	ա		ի	ժ	
8	տ		թ	ա	կ		ր			ա	խ	
9	ա		ա	ո	ա	տ	ա	ձ	ե	ո	ն	
10	լ	ա		ա	ն	ո	ր	ո	2	թ	ի	
11	ո	ր	ա	կ		ա	լ		ս	ի	ս	
12	վ	ի	հ		գ	ա	ր	մ		ա	ն	կ

ԼՈՒՐԵՐ

Երևոթբերթ 6/6

19° 33°

Երեքբերթ 7/6

19° 33°

Չորեքբերթ 8/6

20° 34°

Հինգբերթ 9/6

20° 35°

Որբերթ 10/6

20° 35°

Շաբաթ 11/6

21° 36°

Կիրակի 12/6

21° 35°

ՂԱՄԱՍԿՈՍԻ ՄԵՋ ՀՀ ԱՆԿԱՏՈՒԹԵԱՆ 104-ԱՄԵԱԿԻ ՓԱՌԱԳՈՒՔ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՐՕ ՄԱՆՈՅԵԱՆ. «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՅՆ ՀԱՅՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔՆԵՐ Է: ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՐԴԻ ԲՈՒՈՐ ԶԱՐԿԱՆԵՐԸ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՈՒՆԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԶԱՐԿԱՅՈՒ ԴԱՌՆԱԼՈՒ ԵՒ ՎԱՅԵԼԵԼՈՒ ԱՆՈՐ ԿՈՂՄԵ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅ ՇԼԼԱԼՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ»

Դամասկահայության ցնծությունը բազմապատկուցեցաւ երկու պատմական առիթներու՝ Մայիս 28-ի փառաշուք տօնակատարութեան

դարձ հայ ժողովուրդին համար: Հայ ժողովուրդը իր միասնական ու մարտնչող զաւակներուն շնորհիւ մղեց Սարդարապատի, Ղարաքիլիսէի եւ Բաշ Ապարանի հերոսամարտերը, որոնք դարձան որոշիչ ազդակները հայ ժողովուրդի ու երկրի ապագային:

Այսօր նորոգելով մայիսեան յաղթանակի մեր ուխտը, միասնական ճիգով շարունակենք մեր պայքարը, յաղթահարելով մեր առջեւ ծառայած բոլոր մարտահրաւերները եւ հզօրացնենք մեր հայրենիքը: Փա՛ռք անկախութեան եւ ազատութեան ճանապարհին:

կառոյցը նիւթական իր արժեքին կողքին, բարոյական արժեք ու դեր ունի եւ պիտի ունենայ: Այս կը վկայեն ձեր ներկայութիւնն ու քաջալերանքը»:

Ան անդրադառնալով դպրոցի եւ միութիւններու դերակատարութեան նորահաս սերունդի հայեցի դաստիարակութեան գործին, կոչ ուղղեց ծնողներուն քաջալերելու իրենց զաւակները յաճախելու հայկական վարժարան, ուր կը ստանան հոգեմտաւոր կրթութիւն ու գործեն միութիւններէն ներս՝ ստանալով ազգային դաստիարակութիւն եւ այս երկուքը միաձուլելով ու ներդաշնակուելով կ'երաշխաւորեն ապագայ երիտասարդ մարդուժի պատրաստութիւնը, որ անսահման պիտի շարունակէ մեր երթը:

Ուրֆալեան արարեւնով երախտագիտութեան խօսք ուղղեց Սուրբիոյ վսեմաշուք Լախագահ տոբթ. Պաշարալ-Ասատին, սուրիական քաջարի բանակին եւ յարգանքի շերտ գագուսներ՝ Նահատակներուն:

28 Մայիսի պատգամը ուղղեց Հայաստանէն ժամանած ՀՀ Բիւրոյի անդամ, Բիւրոյի Հայ Դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրո Մանոյեան:

Բանախօսը Նախ պատմական անդրադարձ կատարեց ՀՀ Ա.անկախութեան կերտման իրադարձութիւններուն, լուսարձակի տակ անելով ՀՀ-ի հիմնարար դե-

վուրդն էր, եթէ մեր ժողովուրդը թրջական գօրքերուն Սարդարապատի, Ղարաքիլիսէի եւ Բաշ Ապարանի հերոսամարտերով չյաղթէր, ի՞նչ պիտի ըլլար իր ճակատագիրը: Այդ-

պիսի դիրքերուն մէջ յաղթելը հրաշքի համագօր արարք մըն էր, սակայն պատահեցաւ հրաշքը ու կարելի եղաւ կատարել թշնամիին յանաջխաղացքը:

Ան խօսելով հայ ժողովուրդի սխրանքներուն մասին ըսաւ. «Համաժողովրդային սխրանքը կարելի է վերագրել Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի յորդորին ու կոչին, կարելի է վերագրել Արամ Մանուկեանի կոչին ու կազմակերպական տաղանդին, կարելի է վերագրել գիտուորական հրամանատարներուն, բայց եւ նաեւ այս սխրագործութիւնը պետք է վերագրել ժողովուրդի գիտակցութեան. երբ եկած էր ընտրութեան պահը կեանքի եւ մահուան միջեւ,

Եւ «Արփի Պետիկեան» սրահի բացման հանդիսութեան զուգարկութեամբ:

Նոյն օրը, 27 Մայիս 2022-ի երեկոյեան, գլխաւորութեամբ Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տէր Մասիս Եպս. Չօպուեանի, համալիրի շրջափակէն ներս տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր տօնակատարութիւն նուիրուած ՀՀ Անկախութեան կերտման 104-ամեակին:

հանդիսութեան ներկայ էին նաեւ Բերիոյ Հայոց Թեմի Բարեջան Առաջնորդ Գերշ. Տէր Մասիս Սրբ. Եպս. Չօպուեան, ՀՀ Բիւրոյի անդամ եւ Բիւրոյի Հայ Դատի եւ քաղաքական գրասենեակի պատասխանատու Կիրո Մանոյեան, Հալէպէն ազգայիններ Վրէժ Եագուպեան, Յարութ Հայրապետեան, Ալեւտիս Գաթրճեան եւ Միհրան Վարդապետեան, Ազգ. Վարչութեան ատենապետ Սունայուլ Սունայուլեան, ազգային բարերար Սուրեն Վարդանեան, «Ահարոնեան» պա-

հին վրայ ինկած մեր Նահատակներուն»:

«Ահարոնեան» կեդրոնի խօսքը արտասանեց Արմէն Ուրֆալեան: Ան բարի գալուստ մաղթեց Սրբագան Հօր եւ ներկաներուն ու ըսաւ. «Ինչպէս մեր սրտերը պիտի չտորփեն ուրախութեամբ, երբ հա-

ժողովուրդը մահուան գնով ընտրեց կեանքը»:

Մանոյեան շարունակեց խօսքը

տասխանատու Արմէն Ուրֆալեան, միութիւններու ներկայացուցիչներ եւ հոծ բազմութիւն մը:

Օրուան հանդիսավար Վրէժ Թովմասեան բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն եւ շնորհակալութիւն յայտնեց Սրբագան Հօր հայրական հոգածութեան համար, դիտել տալով որ ան իր ներկայութեամբ առաւել արժեւորեց տօնակատարութիւնը՝ խնդութիւն եւ յոյս ներշնչելով բոլորին:

Ան իր խօսքին մէջ ըսաւ. «Այսօր համայնքում ենք միասնաբար տօնելու յաղթանակը ՀՀ կերտման 104-ամեակին, որ իր ստեղծումով ու երկամեայ գոյատեւումով դարձաւ ճակատագրական անկիւնա-

մախնարութեան «Չաւարեան» համալիրին մէջ միասնաբար յիշատակելու Մայիս 28-ին տօնը: Մեր դեմքերուն վրայ կ'ուրուագծուի ժպիտը ի տես սրահի բացումին եւ դամասկահայության յառաջընթացին»:

Ան շնորհակալական խօսք ուղղեց դամասկահայության, որ իր լուսններով ու ճակտի քրտիկներով կառուցեց այս համալիրը: Ապա Հայ ժողովուրդի շինարար ոգին անդրադառնալով ըսաւ. «Մենք շինարար եւ կառուցող ժողովուրդ ենք եւ նաեւ քանդակող շինարար ենք: Դամասկահայութիւնը այս համալիրի վերաշինութեան ետք կը վայելէ սերունդներու հոգեմտաւոր պատրաստութեան գործընթացին փուլերը: Այս

րակատարութիւնը ժողովուրդը համախմբելու անկախութեան գաղափարին շուրջ, դիտել տալով, որ եթէ քրտիկները 1918-ի մայիսեան այդ պատմական օրերուն հայկական բանակը, որ այդ ժամանակ մեր հայրենիքի տարածքին ամբողջ ժողո-

ւրեցին. «Հայաստանի Հանրապետութիւնը իր անկախ գոյութեան երկուքուկէս տարուան ընթացքին ահռելի ճիգով եւ հազարաւորներու արեան գնով ամրագրեց ազգային պետականութեան հիմքերը եւ այն սկզբ-
Շար. 12 6